Nagyvárad, 1896. II. évfolyam 117. szám. Vasárnap, május 17.

Előfizetési árak:
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre . . . 6 frt — kr.
Negyedévre . . . 1 » 50 »
Helyben naponz hordva:
Egész évre . . . 8 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 frt — kr.
Vidékre postán szállítva.
Egész évre . . 10 frt — kr.
Negyedévre . . 2 » 50 »

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apácza-utca 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

A pápa millenniumi körlevele.

Millenniumi ünnepségeinkre az tette fel a koronát, akitől az ismeretes előzmények után ez az ország legkevésbbé várhatta, a kereszténység atyja, XIII. Leó pápa.

Árnyat vetett a millenniumi ünnepségek nagy fényére az a körülmény, hogy a pápa csak nagykövetének helyettese által volt képviselve. De a Bánffy kormány tapintatlansága miatt nem lehetett másként.

Annál nagyobb most örömünk, hogy a pápa külön encyclicában emlékezik meg hazánk ezredéves ünnepéről s arra áldását küldte.

Jól esik lelkünknek, hogy annyi szeretet sugárzik ki e körlevélből nemzetünk iránt. Jól esik hallanunk a világ legrégibb nagyhatalmasságának szájából az itéletet, hogy nemzetünk joggal ünnepel, mert a lefolyt ezredév alatt dicsőséget és fényt árasztott e hazára. Végtelen örömmel tölt el bennünket az elismerés Sz. Péter utódjának ajkairól, hogy ez a nemzet szolgálatokat tett a katholikus ügynek.

Mennyi bensőséggel, mily nagy kegyelettel beszél a pápa Magyarország drága kincséről, a szent koronáról. Sok magyar ember merithetne belőle lelkesedést a magyar haza e talizmánja iránt.

Csaknem minden millenniumi ünnepély szónoka elismerte, hogy az ezredéves fennmaradást a kereszténység felvételének köszönheti Magyarország. Ez a fő tárgya a pápa millenniumi körlevelének is. Fejtegeti országunknak az apostoli székhez való viszonyát s az áldást, mit a kereszténység hazánkra hozott.

Atyai bölcs tanácsokat ad azután a Szentatya, hogy ne térjünk el a mult hagyományaitól. Megható áldást mond végül a királyra, a törvényhozásra, a papságra s az egész nemzetre.

Köszönjük Sz. Péter agg utóda, köszönjük atyai jóságodat, áldásodat, tanácsodat ! Vajha a második ezredév pápái is azt mondhatnák e nemzetről, hogy szolgálatokat tett a katholikus ügynek !

*

Szeretett fiainkhoz: A római anyaszentegyház biboros papjához, Vaszary Kolos esztergomi herczegprimáshoz, Sclauch Lőrincz nagyváradi latinszertartásu püspökhöz és a többi tisztelendő testvérekhez, Magyarország püspökeihez XIII. Leo pápa.

Szeretett Fiaink és Tisztelendő Testvéreink! Üdvöt és apostoli áldást!

Teljes joggal elhatároztátok egész Magyarországon hála- és örömünnepeket tartani az örökkévaló Isten dicsőségére, mert ha valaha köszönhette egy nemzet Istennek, az államok alkotójának és századokon át nehéz körülmények között a jótéteményeknek ki nem apadó bőségét, akkor a tietek az. Nem kételkedünk, hogy az elrendelt ünnepségek mind méltóan és eredménydusan fognak lefolyni, mert minden őszinte, hazafias polgárra kötelező az, hogy a közös haza becsülete és az ősök dicső tetteinek országos emlékünnepe hatalmas buzditásul szolgáljon ezen tettek utánzására. Hozzájárul még ehhez az összes müvelt nemzetek megtisztelő helyeslése és részvétele, a kik barátságosan osztozkodnak a ti örömötökben és bizonyára szerencsét kivánnak a birodalomnak ahhoz, hogy alkalmas törvények és intézkedések által megalapittatott, állambölcseség és hadi vitézség által pedig fentartatott és végül a nagy tettek sokasága által tartósságot és fényt nyert.

Nekünk a ti jubileumotok olyan örömet okoz, hogy az nagyobb már nem is lehet és semmi sem kedvesebb előttünk, Tisztelendő Testvéreim, mint szivben-lélekben nálatok és népeteknél időzni. Mert különösen vonzódunk a katholikus Magyarországhoz, a mely annyiszor bebizonyitotta ragaszkodását az apostoli Szentszék iránt.

Többek között sok magyar embert látott Róma a legutóbbi években, a mint a ti vezetéstek alatt tiszteletteljesen meglátogatták az apostolok sirját. Már magunk is láttuk őket, a mint a tisztelet és szeretet legszebb bizonyitékait nyujtották át nekünk összes földieik nevében. Mi pedig mindenha jóakarattal és illő beszédekkel is azon voltunk, hogy megerősitsük őket szent hitök kötelességszerü megvallásában.

Jóllehet a papság és az összes jobb érzületüek a mi legnagyobb örömünkre tisztelettel és hajlandósággal fogadták atyai szivünk ezen bizonyitékait, mindazonáltal fogadjátok érzelmeink ismételt tolmácsául ezen levelünket, hogy az Isten kegyelméből ezáltal is emeljük az ünnep örömét és gyarapitsuk ennek gyümölcseit.

Azon történelmi emlékek egész sorában, a melyeket annyi pompával ünnepeltek, a katholikus egyház kimagasló helyet foglal el. Hiszen, a mint a ti hiresebb történetiróitok is beismerik, *a magyar nép sem sokáig, sem áldásosan nem tarthatta volna meg az országot*, ha az evangélium tana és kegyelme meg nem szabaditja a babona igájától és oda nem visz benneteket, hogy tiszteletben tartsátok a nemzetközi jogot, senkinek ne ártsatok, szelidebb erkölcsöket vegyetek fel, békés foglalkozás után nézzetek az Isten kegyelméből való fejedelemnek engedelmeskedjetek és testvéri szeretetet gyakoroljatok itthon és a külföldön is.

És csodálatos módon országotokban Géza fejedelem és a nép előkelői vetették meg alap-

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A ponny.

Irta: **Békefi Antal.**

Vigan trombitáltak a Barret John és társa czirkusz-sátra alatt, nyitányul a Yüpling-nótát huzták, ami voltaképen egy kuplé-szerü dallam, a refrainje olyan, mint a kakaskukorikulás. Az Atlanta arabs ménnek ez a nótája. A tér ebei kiálltak a kapuk elé és hevesen csaholtak, komisznak tartván a nyitányt, erre azonban mit se hederitettek a cseh müvészek és fujták a réztrombitát a szokottnál is lelkesebb becsvágygyal.

Ma ugyanis nevezetes nap van, a petroleum-luszterek fel vannak gyujtva, a Barret Antonette is föllép, a derék Jakab is, aki a zsiros bükk-makknak nagy barátja és csodálatos szemtelenséggel iparkodik bebizonyitani, hogy — embernek lenni nem nagy mesterség — és lovagol, sampányit iszik, egy nagy okulárét tesz föl a szemére, könyvet forgat a praczlijában és adja a tudóst, mint egy akadémikus. Csak beszélni nem tud, vagy talán Maczkó Jakab ur azért hallgat oly bölcsen, hogy észre ne vegye a közönség, mely ünnepli, milyen nagy szamár ökelme . . . Szóval Jakab is látni való lesz ma és még valami nagy dolog teszi ünnepiessé ezt a müvészi estét.

A kis Morgan, — egy fekete vékony törpe emberke, egy elzüllött nyelvtudós, aki Európában kalauzolja a Barret Johnék czirkuszát, — előbb magyarul, aztán németül és francziául hirdette, mi történik ma: »Uraim, — tisztelt uraim, minden látogató kap a pénztárnál egy sorsjegyet . . .«

Morgan urnak egy igen hosszu, jól gondozott czilinder volt a fején és mikor azt leemelte, egy nagy fejü öreg gyerek maradt ottan, minden különös tekintély nélkül. Azért nevettek az emberek, mire a nyelvtudós szükségesnek tartotta kijelenteni, hogy egy ilyen müintézetnek semmi szüksége nincs kikiáltó-ra, az ő szives magyarázatát tessék udvariasságnak venni . . .

Föltette a czilindert és ugyanezt elmondta hét nyelven, egy olasz munkás volt a tolongók közt, aki az olasz nemzet nevében felorditott:

— Evviva . . .

Morgan ur apró fekete szemei villogva tekintettek a tömeg közé és hajlongott. A spanyol és angol nemzet — sajna, nem volt képviselve, ő azonban — hozzá lévén szokva — egész Európával kidiskurálta magát ezuttal is a nevezetes eseményről, hogy Barret John a leggavalérabb czirkusz tulajdonos, ezen az estén a kis rézbarna Bobot oda ajándékozza a közönségnek.

A pénztárnál osztogatják a Bob-sorsjegyeket, minden jegy mellé kapnak a látogatók egy sorsjegyet. Akinek kedvez a szerencse; azé lesz Bob. Oh, milyen állat a kis Bob. Egész meséket tud róla Morgan ur, de annál is szebbeket a Martenne, az elagott komédiásnő, aki sleppes ócska ruhában és formátlan fekete drót-kalapban állt a sátor innenső szájánál és müsort árult . . .

A Bob nagyon kedves kis ponny, olyan mint egy szelid kölyök. Martenne, aki Bobot régóta ismeri, határozottan állitja, hogy boldog lesz, aki a kedves lovacskát megnyeri, mert az olyan szelid és kitanult lovacska, hogy az uri gyermekek szobájába is be lehet vinni, mint a többi játék-lovat . . .

Nem is érti Martenne, de senki se érti a müvész-társaságból: miért ad tul ilyen könnyedén a Barret ur a Bokon, Mert öreg? Mert a lovacska már nem tud felugrani a Gidrán hátára? Mert egy kicsit nem lát már: Sebaj. Mit tesz az? A közönségnek ezt nem muszáj tudni. Ha valaki megöregszik, az igy jár. Az ember is olcsó már, ha öreg, néha bizony kidobják. Nem mindenki lehet olyan szerencsés, mint Martenne, akinek megfehéredett a haja

PILSENI SÖR

„ROZSABOKORBAN“ folyton frissen csapolt sör poharanként.

Frissen lefejtett sör palaczkokban kapható a főraktárban 10 üveg rendelésnél dijmentesen házhoz szállittatik.

Lapunk mai száma 10 oldal.

ját a katholikus hitnek, különösen Adalbert szent püspök tevékenysége, ezen apostoli munkálkodása és vértanusága folytán hires férfiu által. Az atya által megkezdett müvet folytatta és befejezte Szent István, a keresztény fejedelmek ezen mintaképe, a ki nagy és erélyes buzgóság által teljesitette az isteni Gondviselés határozatait. Joggal tekinthető ő népetek legkiválóbb támaszának és szövétnekének. Ezen uralkodó alatt, a ki magasztos jámborságában a szüz Anyának és Szent Péternek ajánlotta fel jogarát, létesittetett a pápaság és a magyar király és népe között a kötelességek és szolgálmányok ama kölcsönös viszonya, a melyet már más alkalommal dicsérettel megemlitettünk.

Ezen szövetségnek mintegy tartós záloga volt az *Üdvözitő és az apostolok képeivel diszitett királyi korona*, a melyet a mi elődünk II. Szilveszter pápa ajándékul küldött Szent-Istvánnak. Emlitésreméltó és ékes bizonyitéka a magyarok kitartásának; az apostoli szék iránti tiszteletének, hogy ez a korona az idők nek sokféle és sulyos viszontagságai daczára még ma is régi fényében ragyog és ezért a birodalom leghathatósabb védőjének tartatván, mindig lelkiismeretesen és gondosan őriztetett.

Ezek után a magyar történelem rövid átnézetét nyujtja a pápa levele különös tekintettel azon befolyásra, a melyet a katholikus egyház gyakorolt Magyarország állami életének fejlődésére, majd igy folytatja:

Azonban a milyen szép visszaidézni a nagy férfiak és tetteik dicső emlékeit, és a milyen szép és nagy, örömnyilvánitások által diszt és fényt kölcsönözni a ti örömünnepeteknek, mégis tanácsosnak látszik magasabbra emelni szemeinket ahhoz, a ki nem mulandó, hanem örökkévaló és megemlékezni arról a mi egyszersmind az államnak is biztos nyereséget hoz. A fődolog az, hogy Magyarország saját magára gondoljon és annyira lelkiismeretes ősei nemes érzületének tudata által indittatva, valamint megemlékezve a multakról azokhoz méltó czélokra törekedjék. Ha általában tekintjük a világ folyását minden bizonynyal elszomoritó dolog, Tisztelendő Testvérek, hogy *vannak emberek, még pedig az egyház kebelén felnött emberek, a kik sem gondolataikban, sem tetteikben nem tisztelik illendően a katholikus egyházat és azt egy rangra helyezik bármi más vallásformával, sőt még gyanusitják és gyülölik is.* Kell-e mondanunk, hogy mit jelentene az ősök örökének megvetése és mennyire hálátlan és balga az, a ki nem akarja elismerni az egyház által régtől fogva nyujtott és a ki megveti a tőle még várandó jótéteményeket?

A mi különösen a ti népteket illeti, azt hisszük, hogy vallás dolgában korábbi leveleink által elegendő gondot forditottunk reája a mennyiben nem csak a távoltardandó veszélyeket jelöltük meg, hanem az eszközöket is, hogy lehetőleg megóvjuk népetek szabadságát és méltóságát. És minthogy a vallást az államtól különválasztani nem lehet, azért buzgón iparkodtunk segedelmünkben részesiteni ez utóbbit.

A mennyiben e tekintetben a jóérzületüek közös törekvései megfeleltek a Mi tanácsainknak, szabad reménylenünk, hogy *a jelen millenniumi ünnep előjele a közös óhajok gyors teljesülésének.*

Azonban tudnia kell minden jó polgárnak, hogy *a viszály okait el kell tüntetni és az egyháznak vissza kell adni az őt megillető tiszteletet*, mert ez által, az ősi vallás szövetségében és vezetése alatt nagyobb fényben fog ragyogni az állam becsülete is. Ez által tartatik fenn a két hatalom tekintélye, igy óvatnak meg a különböző rendek és osztályok kölcsönös kötelességei, csak igy tartatik meg az ifjuság oktatása stb. igazságban, méltányosságban és szeretetben, mert mindezek csak ily alapokon nyugodhatnak és virágozhatnak.

Hogy pedig mindezen javak összeségében ti is ugyanazon mértékben részesüljetek, mint a legdicsőbb korszakokban őseitek, ujra kell, hogy éledjen és fellendüljön ragaszkodástok a római katholikus egyház iránt. Mint halljuk, *nagyon helyesen elhatároztatott*, hogy egyéb nyilvános örömünnepek sorában bizonyos napon, *Szent István tiszteletreméltó koronája szokatlan pompával körülvitetik a fővárosban, egészen az országgyülés termébe.* Hiszen nincs, a mi bensőbben összefüggne népetek és királyaitok dicsőségével és alkotmánytok helyes alakjával, mint a királyi hatalomnak ezen szent jelvénye. Remélhetni azonban, hogy ezen ünnepség is könnyen kettős hasznot fog hajtani, először az iránt, hogy ugy a nemességben, mint a népben *még jobban* megerősödjék a hüség és ragaszkodás *a felséges Habsburg ház iránt*, a mely ezen, *őseitek által önként reá ruházott koronát* mindig csak az ország boldogságára és dicsőségére viselte; másodszor a tekintetben, hogy ujra felébredt és megerősödött őseiteknek *Szent Péter székéhez való benső viszonyának emléke*, a melyet viszont épen ezen pápai ajándék tett sérthetetlenné és a melynek ugyanez az ajándék kölcsönzött erőt és tartósságot.

Tudja meg a nemes magyar nemzet, hogy miképen bizhatik és bizik is az apostoli Szentszék tekintélyében, mert *a Szentszék sohasem felejti el a katholikus ügynek tett szolgálatokat.*

Ha mi, a mennyiben rajtunk mult, tettünk és alkottunk valamit érettetek, ugy koronázza meg ezt sikerrel a jóságos Isten és *segitsen bennünket, hogy még többet tehessünk érdekeitekért. Különösen ezen ünnepi alkalommal tekintsen le kegyesen az apostoli királyra, az ország törvényhozására, a papságra és az egész nemzetre és gazdagitsa őket azon adományainak bőségével, a melyeket igért az igazságvédő és békefentartó nemzeteknek és államoknak.*

Hasonlóképen tekintsen le reátok Mária is, a Ti Nagyasszonyotok, valamint Szent István és Adalbert és az ország apostolai és pátronusai. Mindezekhez pedig kiváló szeretettel fűzünk egy külön kivánságot: Vajha az összes polgárokat, a kiket a közös haza szeretete éltet, és a kiket az országos öröm ugyanazon oka most egybekapcsol, ugyanazon egy anyaszentegyház hite egyesitené!

Ti pedig, T. T., valamint eddig szereztetek, ugy jövőre is szerezzetek bő érdemeket népetek és államotok körül és fogadjátok a Szentlélek adományainak és a mi különös jóakaratunknak kifejezését, az apostoli áldást, a miket szeretetteljesen adunk Mindnyájatokra és az örömünnepet ülő egész magyar nemzetre.

Kelt Rómában Szent Péternél 1896. május 1-én, pápaságunk tizenkilenczedik évében.

Leo XIII. P. M.

Politikai pikantériák.

Egyik könyomatosban olvassuk az alább közölt hireket. Megvalljuk ugyan, hogy nem sokat tartunk azoknak valóságáról, azonban, mint a jelenlegi politikai helyzet bizonytalanságának egyik szimptomáját érdemesnek tartjuk arra, hogy közöljük: A könyomatos tudósitása igy szól:

Beavatottabb politikai körökben nem kisebb dologról folyik a beszéd, mint a Bánffy-kabinet rekonstrukciójáról. E szerint Bánffy miniszterelnök kabinetjében az őszszel a következő változások fognak beállani. Dániel Ernő kereskedelmi miniszter az őszszel elhagyja hivatalát, amint azt már napok előtt megirtuk. Az ideges félhivatalos czáfolásra leginkább az adott okot, hogy a kereskedelmi miniszter kitüntetésre való előterjesztése a bárói czimre vonatkozott, holott már köztudomásu az, hogy Dániel Ernő gróf lesz. Gróf Dániel Ernőn kivül előreláthatólag elhagyják a kabinetet Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter és Perczel Dezső belügy-

---

és lesoványodott a lába . . . Pedig milyen plasztikus szépség volt egykor Martenne kisasszony. Ugyan hát egy lovacska miért lenne kivétel? Mikor már nem lát, nem tud a bolond egyebet, mint tétován, óvatosan ide-oda szaladgálni, pedig egykor felugrott a tüzes arabs Kaliffa határa. Morgan ur és Martenne asszony lopva néztek egymásra és a Bobról, a finom selyemszőrü állatkáról egész legendákat beszéltek hirtelenében, mig a közönség a kaszszát ostromolta és tülekedett a ponyva alá mind a két nyiláson.

Egy éktelenül hamis akkorddal befejezte a cseh-zenekar a nyitányt, a páholyok, a piros vászonnal bevont zsölyék karikája zsufolva volt előkelőségekkel s följebb a város népsége társadalmi grádus szerint, a legtetején: a huszkrajczáros szegénység az együgyü nevető képével. Az öltöző és az istálló benyilójánál a czirkusz czifraságai: piros bugyogós, lakcsizmás, fecskeszárnyu Hoffmann-kabátos komédiás kisasszonyok álltak sorfalat, mint a szerelem kipirositott arczu formás katonái és akik közt a népszerü Adolf clown, az utólérhetetlen pantomimikus, difilirozott elő, mint egy macska. Utána ugrott fehér pofájával a bolondos Auguszt, akinek nincs más dolga, mint hihetetlen bárgyusággal eltürni a zsarnok Adolf clown pofonjait és odabukni, ahova lökik . . . Ütik, verik, az arczába csettenti a lovász az ostorát: Auguszt nevet és hanczurozik, mint egy mopszli.

A válla rázkódott a hallgatóságnak a jó kedvtől. A bolond Auguszt az ünnepi előadás örömére és a zsufolt ház kedvére ma különösen sok pofont kapott és jött a miss Babetta, a karcsu bájos lovar-kisasszony a fehér Basa párnás hátán ugrándozva.

— Hé, hopp!

Vékonyka hangja ugy szólt, mint a sip, kissé ijedten. Ugy döczögött a vén kövér állat a lenge hölgyecskével, mint egy lusta medve. Adolf elébe vetette magát és az óvatos bestia minden nehézkessége daczára ugy kapkodta rajta keresztül a négy lábát, mint egy ballerina.

A közönség izgatottan várta a sorsolást. A Carres kisasszony halálugrásai sem tettek már valami nagy hatást. Várták a különös játékot. Jakab is emberségesen megtette a magáét, bár az Atlanta mén hátán egy izben megfeledkezett a jóizlésről. Ott tánczolt, mint egy vén gigerli, mikor egyszer viszketegség fogta el a lábán, lekuporodott és abban hagyva a müvészi mutatványt, orczátlanul vakarózni kezdett, mig kapott egyet Barret urtól a fülére.

Jakabnak rossz estéje volt. Nem hivták vissza. Alig várták, hogy kivigye az ördög, a közönség forrongani kezdett: jöjjön már a Bob. Hozzák Bobot! Kezdjék.

Morgan ur és Martenne asszony ott álltak a nyillóban és villogtatták a szemeiket. A kis férfiu izgatottan kiabált a karzat felé:

— Nyugalom, héj, csak nyugalom.

Az emberek a felső sorokban felálltak, egy asztalt hoztak be a czirkusz közepére, Barret ur és a Rikk városi biró ült le melléje. Adolf clown behozott a bugyogójánál fogva, mint valami kis zsákot, egy vékony, sápadt komédiás-gyermeket: a Martenne-asszony Petrije volt — ugymondták — és megbizták azzal, hogy ő huzza ki a ládikából — a szerencse-számot.

Csak egy kis lovacskáról volt szó és ugy a páholyok drága gazdagjai, mint a karzat olcsó szegényei a szerencse-játék lázában égtek.

Barret ur fölállt és racsesoló szónoklatot tartott a nagy áldozatról, hogy a kedves Bobról lemondott és már előre gratulál a szerencsésnek, aki megnyeri. De ha Bob a nyerőnek nem kellene, 100 frtot kap helyette. Ostobaság. Kinek nem kellene az okos kis Bob?

Általános izgatottság közepette ugrott fel, mint egy fürge majom a Petri egy székre, sovány kezecskéje belemélyedt a szekrénybe és kihuzta a számot. Morgan ur átugrott a korláton, a karzat a megindult izgalomtól recsegett és Rikk, a városi biró kikiáltotta a nyerő számot:

— 363!

Az izgalom millió óriás dongója repült fel a levegőbe és zugott. Mindenki a sorsjegyét vizsgálta és csalódott emberek éles hangja hasadt bele a dongásba.

— Egygyel hibázott, — kiáltott az egyik.

— Kicsi hijja, három numerus, — kiáltott a másik. — Ördög vigye, no, orditott valaki valahonnét.

miniszter. Az utóbbi a most szervezendő közigazgatási bíróság elnöke lesz miniszteri ranggal és miniszteri fizetéssel. Az igazságügyminiszter távozásáról is beszélnek. Erdély a m. kir. Kuria elnöki méltóságára van kiszemelve.

A kulisszák mögött azt is beszélik, hogy a millennium és az ezredéves kiállitás alkalmából Ő Felsége elé 350 egyént terjesztettek elő kitüntetésre. A király az előterjesztettek közül kétszáznál többet törölt. Ez előterjesztések a grófi és bárói rangemeléseket nem foglalják magukban. Ezekről külön előterjesztés készül. Már az is elkészült volna, ha a Bánffy miniszterelnök és Jósika miniszter közt az utóbbi napokban beállott, de nem politikai motivumokon alapuló feszültség nem késleltetné az ez ügyben még szükséges végső konferenciát.

Nemzet fentartó eszmék.

Hazánk egy évezredes ünnepét székesfővárosunk példájára megülte Árpád vére országszerte. Az ország szivének megdobbanása után városról-városra fellobogott az örömünnep lángja, először a serdülő generációnál — ifjuságnál, azután a felnőtteknél — polgárságnál. E kis, független szuverének sorában kitett magáért Szt-László városa is.

Megyénk és városunk törvényhatóságainak termeiben olyan monumentális beszédek hangzottak el, a melyeknél szebbet keveset örökitettek meg jegyzőkönyvileg, amelyek még mindig foglalkoztatják nemcsak a hazai közvéleményt, de a külföldet is.

Aki ezeket, de meg az országszerte elhangzott ünnepi beszédeket tanulmánya tárgyává teszi, meggyőződik arról, hogy valamennyinek háttere a kérdés: mi tartotta fen hazánkat, nemzetünket az elmult évezred alatt, s mi tarthatja fen a jövő ezred év alatt, melynek küszöbét immár átléptük.

A mult és jövő e válaszfalánál megáll a hazáját szerető lélek, s mig a nemzet fentartó okokat mérlegeli, öröme borába belevegyül az aggodalom, hogy ez okok nem egy tekintetben megvannak viselve, támadva.

Állapodjunk meg mi is, kik most már ünnepek után vagyunk, mert a kath. iskolák mai millenniumi iskola-ünnepélyével ma már nállunk is véget érnek az ezredéves ünnepségek, és mutassunk rá ezekre az okokra.

Ezen az ünnepélyek folyama alatt minden, vagy sok oldalról nemzet fentartóknak elismert eszmék a következők:

Először a magyar faj physikai és szellemi ereje. Csak egy oly erős faj, mint a miénk érhetett túl, heverhetett ki annyi és olyan nemzeti katastrophákat, mint Mohi, Mohács, Világos; s tölthette be azt a kulturmissiót, melyet az Isteni Gondviselés a nemzetek életében számára kijelölt: védőbástyája lenni Nyugatnak — a keresztény czivilizácziónak — Kelet ellenében, úgy, mint a hogyan betöltötte azt a magyar. S nemzetünknek e faji ereje véleményünk szerint egy jobb jövőnek biztató záloga, reménye.

Második létfentartó ok a kereszténység. »Egy Isten ihlet tartott fen bennünket, mely megszállta a szent királyt és a nemzetet, hogy elfogadják a kereszténységet.« (Ritoók).

Csaknem mathematikailag bizonyos dolog, hogy Magyarország nem érte volna meg nem hogy egy évezredes fenállását, de a századost sem, hogy régen a népvándorlás többi szereplőinek sorsára jutott volna, ha csak kereszténynyé nem lesz. »Mert a történelem tanulsága szerint csak azok a birodalmak maradtak fen, a hol a jó erkölcsök és az erények uralkodtanak.« (Samassa), s mert

»— — — minden ország támasza, talpköve
A tiszta erkölcs, mely ha megvész:
Róma ledől, s rabigába görbed!«

Már pedig a pogány vallásban nincsen erkölcs, nincsen erény. Pogány morált nem ismer a világ, csak keresztény morált

A harmadik ok a magyar nemzet világszerte ismert és csodált patriotizmusa, haza- és szabadság-szeretete volt.

»Ősi időktől fogva volt mindig két gondolat, mely a magyar névtől elválaszthatlan lett, melynek ápolói, védelmezői dicsőittettek, megrontói közmegvetésnek tétettek ki. E két gondolat: a szabadság és a hazaszeretett. E gondolatok a magyarnál mintegy dogmává lettek.«

»A haza neve szent volt előtte, ezért élt, ezért halt, a küzdelmek közt ez volt jelszava, szomorú napjaiban ez volt reménye és vigasztalása. Elfelejtett mindent Istenen kivül, csak a hazát nem . . «

»Egész valója felháborodott mindig a gondolatra, hogy . . . a magyar bármikor önként meghajoljon az erősebbnek hatalma előtt. Szabad akart lenni mindig, szabad lelkiismeretében, szabad polgári életében, szabad családjának szentélyében, szabad egyéni jogaiban. Inkább megtört, de nem hajlott meg.« (Schlauch.)

S a negyedik, és semmiképp sem kicsinylendő ok, az Isten anya, országunk Védőasszonya és a hazai szentek — sz. István, sz. Imre, sz. Margit, sz. Erzsébet, sz. László — hathatós közbenjárása volt.

»Nincs nemzet, melynek uralkodó családja annyi szentet számlálna, mint maga az Árpádház. Leghatalmasabb közbenjárónk mégis a mi Nagyasszonyunk volt, kinek alakját zászlóinkra himeztük, pénzeinkre vertük, tiszteletét, szeretetét versekben zengedeztük.« (Vaszari).

E négy tényező tartotta fen hazánkat a multban, csak ez tarthatja fen a jövőben is; mert hasonló okok ugyanazon körülmények között hasonló eredményeket hoznak létre.

Ezek képezték az alapot, amelyen hazánk egy ezredéves szentélye felépült, s megvivta a tatárjárás, törökdulás, másfélszázados mohamedán rabság és a legujabb idők titáni harczait.

De valjon hogyan állunk ma, uj évezredünk hajnalán, e nemzet fentartó eszmékkel?

Fájdalommal kell konstatálnunk, hogy valamennyi többé-kevésbbé megvan támadva, sok tekintetben megvan viselve.

Gyerekek sipitása kergetőzött a zajban. A bohóczok és a lovarda növendékhölgyei felugráltak a körönd kipárnázott karika falára, utat csináltak a kis lovacskának, aki utolsó estéjét tölti itten és akit most egy hosszu lábu lovászfiu vezetett a jüry elé. Bob nem mutatkozott valami vidámnak. Aránytalanul nagy feje kényesre fel volt szoritva, de szelid szemeiből, lassu járásából inkább azt láttuk, hogy egy cseppet sem kényes.

— Hát a nyerő? Ki a nyertes?

A közönség a nyerőt kereste, aki még mindig váratott magára. Rikk városi biró már föl is ugrott a székre és onnét kiabált a karzat baloldalára mutatva:

— Áhá!

A tömeg, szürke arczu munkások, házmesterek, mesterlegények — fönt a tetején nagy zajjal két alakot hömpölygettek maguk között előbbre, miközben folyton egy éles csengő gyermekhang ömlött bele a forró levegőbe:

— A mienk!

Egyesek kiabáltak:

— Itt a nyerő!

— Utat. Engedjétek már.

— Éljen a Bob!

A mienk! Kiabált megint elfuladtan a tömeg között előre kifelé furakodva az a vékony csengő hang, amely előtt az emberek összegyürkőzve hátráltak.

A városi biró is elkurjantotta magát:

— Jönnek már.

A benyiló szájánál, ahova letorkollik a felső ülő helyek bejárója — a nyüzsgő és lármázó tömeg végre kilökött magából a porond felé egy tiz-tizenkét éves fiut, aki félre taposott, rongyos csizmácskáiban, széles karimáju fülére eső barna szalmakalapjában és kopott zöldes ruhájában, pihegve törtetett előre, a kezénél vonszolva maga után egy alacsony termetü, ijedt arczu asszonyságot.

Az meg a szerencsés sorsjegyet lobogtatta a kezében.

Persze minden szem a szegénység e két alakján csüngött, akik odaloholtak a jüry elé, a közönség betódult utánuk a porond fürészpor és homok szőnyegére és a kivánesiság óriása csendet intett. A tömeg ennek a szörnyetegnek egyszerre szót fogad.

A nagykalapos fiu elbocsájtva anyja kezét már előre odakiáltott:

— Anyánál van a 363.

Evvel aztán az eleven gyerek odaugrott a Bob elé és azzal volt elfoglalva.

Barret ur, a bőkezü igazgató fölállt, a képét megnyujtotta, hogy a szegény asszonyt a karzatról boldoggá tegye:

— Gratulálok asszonyság! Valóban szép szerencse. A sorsjegyet átvette:

— Valóban 363! szólt lelkesen, a számot hangosan kikiabálva.

Tétován állt ott a szürke kis asszonyság. Gyönge vézna lélek volt az istenadta. Egészen összetörték, amig ideért. Alig tudott beszélni.

— Özvegy asszony vagyok — mondta a kérdésre — Kér Gusztávné.

— No hát, mi kell nénike, a Bob ez a kis csinos állat, vagy a helyébe kitüzött 100 frt? He? . . .

A szegény asszony szeme felragyogott, persze hogy a száz forint kell, — minden bizonnyal a száz forint — akarta mondani, de a kis Kér János, aki Bobbal azóta nagy benső barátságot kötött -- odaugrott és lelkendezve kiabált:

— A Bob kell! Mama, a Bob.

A közönség el kezdett hurrázni.

Ideje se maradt az istenadta gyönge asszonynak tiltakozni és lehurrogni a fiut, a jólelkü Barret ur eldöntötte a Bob sorsát: Rikk városi biró irásba vette, hogy a Bob megy . . .

— Vihetik!

Az asszony el kezdett siránkozni:

— De uraim, én nagyon szegény vagyok . . . Szegény vagyok. Mit csináljak én a kis lóval!

— Az a maga dolga, nénike, — zörgött a hangja a biró urnak. Vigyék.

— Jaj, istenem, te Jancsi, de bolond vagy, de hát mit adunk enni ennek az állatnak? pörölt a nénike a fiával, aki ott állt a Bob orra előtt és néztek egymásra szentimentálisan. Jancsi vakargatta már Bob homlokát, az pedig dörzsölgette a pofáját a gyerek karjához.

Az özvegy ujra kérésre fogta a dolgot:

— Nagyságos urak, vegyék vissza Bobot. Én és Jancsi a negyedik emeleten lakunk egy kis szobában, ez a gyerek meg a Billing fes-

A modern korszellem szülte erkölcsi feslettség, léhaság, országos vagyoni és gazdasági tönk, a nyomasztó pénz és véráldozatok, a rohamosan terjedő pauperizmus megbénitották a magyar faj erejét és már félszázaddal ezelőtt magyar Jeremiásunk ajkára adták a mondörgésszerü panaszt:

»Mi a magyar most? — Rút szibarita váz! . . .«

A szent István által lerakott keresztény alap, mely nemzet fentartónak bizonyult annyi évszázadon át, ujabban olyan atheista és kozmopolita tendenciáju századvégi theoriákkal lett pótolva, a melyek eddig még mindenütt, a hol alkalmazva lettek, megingatták az államok fenmaradásának alapfeltételeit.

Égi pártfogónknak felmondottuk a törvénykönyveinken nyugvó patronatusi jogot, és képét ledobtuk zászlóinkról, pénzeinkről, érmeinkről, czimereinkről.

A magyar faj hires patriotizmusa szirén hangu kozmopolitikus irányzatok által meglett rontva, s nemzetünk a »vallási és szocziális nihilizmus örvényének kilett szolgáltatva.« (Schlauch.)

Igy, a régi alapot pajkos gyermek módjára lábunk alól részben kirugva, részben megviselve, indulunk neki a bizonytalan uj ezredévnek.

Vissza hát, még nem késő, a régi, kipróbált alaphoz! Vissza a ker. valláshoz, melynek szelleme lengje át egyéni, családi, társadalmi, politikai és állami életünket. Vissza a ker. morálhoz, vissza a tiszta, önzetlen hazaszeretethez.

Legyen e hazának minden egyes fia állásának, a melyet betölt hőse: a katona vitézségének, a hivatalnok állásának, a pap oltárának, a családapa családi szentélyének hőse, s akkor a Golgotha után, a melyen elmult évezredünk nagy részét töltöttük, Tábor fog következni. És akkor teljesedésbe fog menni a legnagyobb magyarnak látnoki lélekkel tett prófécziája: »Magyarország nem volt, hanem lesz!« És »Magyarország magyar lesz, még ez a föld emberek által lakot égitest lesz!« (Apponyi.)

○

A választói névjegyzékek összeállitása.

Köztudomásu dolog, hogy a miniszterelnöknek legfőbb vágya a mostani képviselőház feloszlatása és az uj választások kiirása volt, de Bánffy báró e szándékának az uralkodó utját állotta s igy a mostani parlament továbbra is megmarad és a millenniumi ünnepségek alatt is folytatja müködését. Némelyek szerint a mostani kormány leginkább a nyár folyamán juliusban szerette volna a választásokat megtartani, mert akkor a néppárt hivei, a parasztság munkában van, mások pedig őszre várják az uj választásokat, de a legnagyobb valószinüséggel reménylhetjük, hogy a mostani képviselők megmaradnak egészen addig. a mig a mostani ülésszaknak vége lesz t. i. 1897. január 18-áig. Igy tehát az uj választások 1897. márczius havában lesznek.

Ekként tehát a kormány közegeinek nagy fáradsága, amelylyel az 1896. évi lisztákat összeállitották kárba vész. De a jelen évben lefolyt választások figyelmessé tehették a polgárságot arra, hogy az 1897. évi választási liszták összeállitásánál a legnagyobb óvatossággal járjanak el és vigyázzanak, hogy legfőbb polgári joguk, a választási jog csorbát ne szenvedjen. Különösen kell éber figyelemmel lenniök az ellenzéki választóknak, a kik a stomfai, girálti és nyitrai választásokból levonhatták a szomoru tanuságot, hogy a kormány közegei a legkicsinyesebb formahibákat felhasználják, hogy erőszakkal is megakadályozzák a polgárokat, a kik nem a liberális kormány hivei, választói joguk gyakorlásában.

Az egész országban most kezdődtek meg a választási liszták összeállitása és igy alkalom kinálkozik. hogy a polgárok a törvény által adott joguknál fogva őrködjenek a felett, hogy visszaélések ne történjenek. A mostani választói lisztákba felveszik mindazok neveit, a kiknek az 1897. év január elsejétől fogva választói joguk lesz.

Az 1896. évi liszták összeállitásánál gyakran névelferditéseket, az életkor hibás megjelölését és más hiányos adatokat vettek be, a melyeket azután a választási elnökök, mint láttuk bőségesen kiaknáztak.

Valószinü, hogy a jövő választásoknál is a legnagyobb erőszakoskodások fognak előfordulni, azért nagyon is ajánlatos, hogy legalább a választási liszták helyes összeállitása felett örködjünk.

Ezt pedig megtehetjük, ha erélyesen követeljük, hogy mindenütt a törvény által rendelt intézkedéseket megtegyék és ha esetleges hibák volnának a lisztákban, akkor használjuk felebbezési jogunkat.

A választási liszták összeállitásáról intézkedik az 1876. évi XVIII. törvényczikk, mely az 1874. XXXIII. ugynevezett választási törvénynek egyes pontjait megváltoztatja. E törvények világosan kifejezik, hogy a választási kerületekben müködő bizottságok május hó elején kötelesek a lisztákat összeállitani, a melyeket később közszemlére kell kitenni.

A bizottságok kötelesek mindenkinek az ő választói jogosultságát bizonyitó adatait meghallgatni, illetőleg, ha helyesek elfogadni.

Az esetleges jogtalanságok ellenében a polgárok felebbezéssel élhetnek, a melyet a központi választmányhoz vagy pedig innen a budapesti kuriához lehet intézni.

Hogy az esetleges javitások könnyen megtörténhessenek, azért a törvény elrendeli, hogy az ezen ügyekben beadott felebbezések bélyegmentesek.

E felebbezéseket a központi választmányok szeptember elsejétől tizenötödikéig fogadják el.

A választási liszták végleges megállapitása az 1897. évre a folyó év deczember 15-ig okvetlenül meg kell történnie.

A választási törvény bő alkalmat nyujt arra, hogy a multban tapasztalt visszaéléseket megakadályozhatjuk és ezért minden választó polgárnak a saját érdekében a legnagyobb éberséget kell tanusitania.

———

tőék gyárába jár. Minek nekünk Bob? Hát oda nem vihetem, a negyedik emeletre . . . Aztán mit eszik a bolond. Nekünk sincs.

De már ezt nem hagyta szó nélkül a fiu. aki, mikor ujra elutasitva vezették kifelé a kis lovacskát, oda sugta együgyü boldog gyermeklélekkel az anyjának:

— Ne félj mama, majd oda adom én a Bobnak a frustuk kenyeret.

— Rossz vagy Jancsi, látod, minek jár a szád!

Bánta is a feddést a kis legény. Csak akkor rémült meg, mikor körülkapták őket a lámpa alatt és többen alkudozni kezdtek Bobra.

Szép kabátos és fényes kalapu urak a kis süldő fiaikkal, akik megirigyelték a fényes szőrü hátas ponnyt a szegény fiutól — álltak szóba többen is Bobért. A szegény jó asszony már boldog volt, hogy pénzt lát érette. Tartotta 100 forintra, hisz annyit kapott volna odabent is, de oda adta volna még olcsóbban is.

— Oh istenem, hát én veszitsek. Lássa az én fiam is sirni fog utána. És ez fájni fog nekem. Még veszitsek is hozzá? . . .

Okosan árulgatta az asszonyság Bobot, de hiába mert most derült ki, hogy Bob egy hitvány, használatlan öreg lovacska, aki alig lát. Vakuló félben van egészen. Nem ér husz frtot se . . . Ott hagyták . . ,

— Huzasson vele néni ártézi vizet! — vigasztalta egy pohos ur az özvegy irnoknét.

Eltünt a tájékról mindenki, Morgan ur és Martenne asszony az imént surrantak el vigyorogva Bob mellett. Vissza se néztek rá. Az istállóból nyeritès hallatszott. Bob fölvetette fejét és visszanézett.

— Gyerünk mama! kiálltott fel örvendezve a fiu. Az ő gyerek lelke szeretettel volt eltelve a kis ponny ló iránt. Hiszen egy ilyen ponnyról álmodott ő mindég. Ime megjött a ponny.

— Ne sirj mama, legalább most huszár leszek és felpattant a Bob hátára . . . Fogd mama a száját — aztán gyerünk.

Hát mit tehetett egyebet a jó asszony. Egy kicsit megpirongatta a fiut, aztán megfogta a kötőfék-sziját és vezette a lovacskát . . . Rajta volt a széles kalapu, boldog kis vitéz, a Bob rövidke gazdája, odaszoritva nyalkán a vásott sarku csizmácskákat a meséből előállott selyemszőrü paripa oldalához . . . A gyermek-boldogság fénye csak ugy szikrázott nagy fekete szemében és igy tett Bobnak szeretettel:

— Czczcz, alló, Bob!

Mentek, a hü, öreg lovacska visszanézett . . . Nézte a csucsos ponyva-házat, melynek fokán zászlót fujt a szél . . . Bob nem tudott bizonynyal olyan könnyü szivvel megválni Morgan urtól, mint ahogy ezek lerázták a nyakukról . . . Elkésett utczai legények és fiuk voltak még a kisérők, akik hajráztak Bobnak, uszitották, de az csak tétova, csendes lépésekkel vitte boldog kis gazdáját, egészen a négyemeletes házig, ahol még nyitva volt a Rácz Márton szatócs-boltja és ez az ur üdvözölte a különös menetet.

— Jaj lelkem. Rácz ur, de nagy bajba vagyunk! Lássa, ilyen a szegény ember szerencséje — sopánkodott a szegény özvegy — nézze már, ezt a lovacskát nyertük a czirkuszba. Hova tegyük szegény párát?

Rácz urnak mindig okos gondolata van.

— Mit tudom én! — kiabált az ajtóból. Csak nem köthetem a boltomba?

Lassankint elszéledtek az utolsó kisérők is, Jancsi délczegen ült a lovacskán. csak ő nem érzett semmi aggodalmat, csak ő volt boldog. Lehajolt a Bob nyakába és ölelgette, beszélgetett vele, miközben az özvegy asszony felcsöngette a házmestert és előadván neki a szerencséjöket, arra kérte, hogy engedje bekötni a lovukat reggelig a lépcsőházba, vagy valahova.

Bob és Kérék itt kaptak csak ki mérgesen.

— Nem istálló ez, — hallja asszonyság — a háziur majd kidobja magukat avval a döggel együtt. Ide ugyan be nem hozzák . . .

Erre már Jancsi is elkezdett szepegni és leszállt a Bob hátáról. Hát akkor mi lesz? Hol fog aludni Bob? Ez forgott a fejében.

Oh szegények istene, ilyen szerencsét adtál te a jóságod bőséges forrásából, a néhai Kér Gusztáv dijnok özvegyének, hogy sirnia kell miatta fájdalmasan. Sir bizony a szegény és könyörög a Rácz szatócsnak, hogy mentse ki a nehéz szerencséből: vegye meg a kedves szép Bobot, milyen jó lesz az petróleumot, portékás kis kocsit huzni.

Jancsi szorongva állt a boldogtalan emberek kezébe került kis állat mellett és megszólalt:

— Nézd mama, milyen szép, tiszta a Bob.

Az asszony tovább kinállgatta.

ORSZÁGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Május 16.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Schober Ernő, Josipovich Géza, Lakatos Miklós.

A kormány részéről jelen vannak: Bánffy Dezső báró, Perczel Dezső.

Elnök: Délelőtt 10 órakor nyitja meg az ülést.

Hitelesitették a mult ülés jegyzőkönyvét.

Elnök bemutatja a beérkezett kérvényeket és irományokat.

Tárgyalás és jelentéstétel végett kiadják a bizottságoknak.

Következik; interpellácció.

Ugron Gábor: A kormánytól felvilágositást kért azon sértésért, melyet a kormány a szerb kormánytól a belgrádi zászlósértés miatt vett. A kormány a fősulyt arra fektette, hogy Novákovics a rendőrfőnököt állásától elmozditotta. Később azonban kiderült, hogy az a tüntetés Belgrádban tervszerüen elő volt készitve, különben egy fényképész nem állithatta volna fel gépét, hogy a jelenetet megörökitse; rendőr sem volt a téren, mint máskor szokott lenni. E sértések azonban ezzel még nem szüntek meg. Később ugy magyarázta a szerb kormány a sértést, hogy azt egyrészt a magyar kormány nagyzása, másrészt a szerb nép izgatottsága okozta, hogy a szerb czimert a millenniumon körül fogják hordani.

Hogy Novákovics urnak nincs igaza, a magyar kormány nagyzására nézve, kitünik abból is, hogy a kormány, ha csakugyan nagyzásban szenvedne, nem türné el az apró fricskák egész sorozatát. Igy okolta meg Novákovics ur a tüntetést körjegyzékében, ami szokatlan a diplomácziában, szokatlan, hogy egy kormányelnök ilyen körjegyzéket intézzen a többi államokhoz. Nem óhajt erről többet beszélni, hanem felolvassa interpellácczióját, mert nálunk épen olyan viszonyok vannak mint Rotschildnál, akitől egyizben azt kérdezték, hogy milyen véleménye van az amerikai állatbőrökről, mire Rotschild titkárához fordult e szavakkal: Kérem titkár ur, mondja meg, milyen az én véleményem az amerikai bőrökről. A miniszterelnök is elmegy Bécsbe, megkérdi a külügyminisztert, hogy állunk Szerbiával, s aztán felel itt a Házban. Benyujtja interpellácczióját, hogy mit szándékozik a kormány a szerbek további sértegetéseivel szemben tenni.

Kossuth interpelláccziója.

Kossuth Ferencz: A midőn Magyarország azzal van vádolva, hogy nagyzási hóbortban szenved, hogy népének egy részével mostohán bánik, ezt főleg ezredéves ünnepünkön eltürni nem lehet. Ha csakugyan ezeket állitotta körjegyzékében Novákovics ur, akkor itt, a magyar parlamentben konstatálni kell a szerb kormány tudatlanságát, mert a magyar királyok II. Géza óta mindig viselték a szerb királyi czimet, sőt a magyar királyok ma is viselik a jeruzsálemi királyi czimet (Ugron Zoltán: Joggal! Derültség.) anélkül, hogy valami jogokat gyakorolna. Csodálkozik, hogy ez a kis ország nem ismeri a saját maga történelmét s nem ismeri az európai szokásokat. Itéletet nem akar hozni, előlegezi azon meggyőződését, hogy a kormány érzi azon imprimácziót, melyet érez szóló és pártja akkor, mikor Magyarországot annyira megsértik. Interpellácziót ad be, Novákovics körjegyzéke ügyében.

»Van-e tudomása a magyar kormánynak arról, hogy a szerb kormány jegyzéket intézett a hatalmakhoz a belgrádi zászlósértés alkalmából?

Van-e tudomása arról, hogy a jegyzékben állitólag a magyar nemzet és állam tekintélyét sértőleg érintő kifejezések és vádak vannak?

Ha igen, mit szándékozik tenni a kormány, hogy a szerb kormánynak a nemzetközi szokások és illem ilyen megsértését megtorolja és további botrányos magatartását fékezze.«

Bánffy Dezső báró miniszterelnök: Először Ugron Rotschild-féle példájára feleli, hogy azt csak nem képzelheti senki, hogy a miniszterelnök a belügyminiszter nélkül járjon el diplomácziai ügyekben. Elmondotta már véleményét a Szerbiában történtekről s amiket elmondott előbb, azokat föntartja most is. A hirlapokból maga is olvasta, hogy a kormányokhoz a szerb kormány jegyzéket intézett, de erről hivatalos tudomása nincs, nincs a külügyminiszternek sem, s igy e hirt apokrifnek kell kijelentenie. Olvasta azokat a hireket is, hogy a belgrádi nagykövet várta, hogy Novákovics személyesen fog nála megjelenni. Erről sincs hivatalos tudomása, s ezt is hirlapi kacsának kell kijelentenie. Különben is nagy diplomácziai kérdések megoldását hirlapi közleményekre nem lehet alapitani. Ezután Horánszky multkori interpellácziójára felel. Felolvassa először is azon jegyzéket, melyet Novákovics belgrádi nagykövetünkhöz intézett a belgrádi rendőr-felügyelőnek a miniszteriumhoz való beosztása tárgyában. E jegyzékből világosan kitünik, hogy a belgrádi rendőr-főnök kissebb állást foglal most el, amit különben a szerb miniszterelnök jegyzékében hivatalosan is kifejezett, miért is ebben kételkedni nincs okunk. Ujabb intézkedéseket tenni ez ügyben a kormány nem látja szükségesnek, mert a szerb kormány részéről a sajnálkozás ki lett fejezve és azon óhajának adott kifejezést a szerb kormány, hogy velünk a barátságos viszonyt továbbra is fentartsa. Hogy pedig a tüntetők meg lettek kellőleg büntetve, azt hivatalos adatok alapján mondhatja, melyekből kitünik, hogy e tüntetésekből kifolyólag 72 egyént büntettek meg.

Minthogy igy állanak a dolgok, kéri válaszának tudomásul vételét.

Horánszky Nándor: Nemcsak nem veszi tudomásul a választ, de sajnálkozását fejezi ki a fölött. Föl kell tennie, hogy az a válasz, a mit a miniszterelnök ur ma adott, a külügyminiszterrel egyetértőleg történt.

A képviselőházban Horánszky, Ugron Gábor és Kossuth Ferencz beszéltek még.

A többség a választ elfogadta.

Az uj akadémikus.

Akit tegnap választott be a magyar tudományosság areopágja a halhatatlanok közé, jól megérdemelte ezt a nagy kitüntetést. Dr. Karácsonyi János, a magy. tud. Akadémia legujabb levelező tagja, régi és derék munkása a magyar irodalomnak. Egyike a legalaposabb történettudósainknak. Bámulatos emlékező tehetség, igazi vasszorgalom, szerencsés kéz, érett itélet, tősgyökeres magyar nyelvérzék és nyelvismeret, ritka tárgyilagosság, világos előadás jellemzik őt mint irót.

Korán, még kispap korában fellépett az irodalom terén.

Fraknói Vilmos, mióta váradi kanonok lett, évenkint 100—100 frt pályadijat tüzött ki a budapesti központi szeminárium és a váradi papnövelő intézet növendékeinek magyar egyház-történeti pályamüvekre. Ez az ösztöndij egész irói gárdát nevelt, melynek már nem egy tagja előkelő iróink között foglal helyet. Legelső pedig ezek között az Akadémia uj tagja, Karácsonyi János dr. aki háromszor vitte el a Fraknói dijat, kétszer N. Váradon, egyszer Budapesten. Egyik meg is jelent a budapesti magyar egyház-irodalmi iskola kiadványai közt 1881-ben: »Négy fejezet az aradi prépostság történetéből.« Azóta sürün találkozunk nevével a magyar történeti szak-folyóiratokban. Alig van a Századoknak, Turulnak, Heraldikai, Hadtörténeti, Archeologiai Közleményeknek, a Délmagyarországi, a Békés és Biharmegyei történeti és régészeti értesitőknek, és a Kath. Szemlének évfolyama, melyben az ő tollából valami értekezés ne jelent volna meg.

Első nagyobb önálló munkája, melylyel az egyetemen kitüzött Ipolyi dijat nyerte el, Sz. Gellért püspöknek, az első magyar vértanunak élete volt. Tóth Béla »Mende-mondáit« jóval megelőzve megirta a Sz. István-társulat kiadásában megjelent Történeti hazugságok magyar vonatkozásu adatait. Meglepő diplomatikai jártassággal és alapos kritikai éllel irta meg az akadémia kiadásában megjelent nagy tanulmányát a Szilveszter bulláról és Szent István király okleveleiről. Nem habozik ebben szakitani a mult hagyományaival s merészen szembeszállani egyesek előitéleteivel; ki meri mondani, hogy a Szillveszter-bulla hamisitvány, hogy a Sz. Istvánnak tulajdonitott oklevelek egy része apokryph.

Évek óta előszeretettel dolgozik nagy munkáján Békésvármegye háromkötetes monographiáján, melyből éppen most jelent meg az I. kötet. Békés megye büszke lehet erre a monographiára, e tekintetben alig lesz vetélytársa az országban merjük mondani az első kötet után.

Mióta Békés megye történetét befejezte, az Akadémia megbizásából az Árpádkori családok történetén dolgozik Karácsonyi. Hisszük, hogy ez is gyarapitani fogja eddigi érdemét.

Bámulatos földrajzi ismeretei vannak a legujabb akadémikusnak. Nincs az a rongyos falu az országban, melyet ő ne ismerne. Horvátországban utaztában zavarba hozta alapos ismereteivel a — — vasuti kalauzt, aki rá is fogta mindjárt, hogy oda való, különben nem ismerhetné ennyire.

Tudományánál csak egy nagyobb nála — szerénysége. Olyan szerény a megjelenése is, hogy az akadémiai portás talán be sem ereszti őt a gyülés terembe, mikor majd szék foglalóját fogja tartani.

— Mama, nézd, milyen szép kicsi a füle.

— Ötven forint legyen, — mondta az özvegy.

Rácz szatócs becsapta a boltot. Erre aztán egészen egyedül maradtak hárman: az asszony, János és Bob. És az özvegy most kezdte rá csak igazán a kesergést.

Jancsi a tökéletlen naiv eszével és lelkével mindenképpen iparkodott anyját vigasztalni.

— Mama, hisz te meg se nézted jól a lovacskát.

— Eredj vele az ördögbe . . . Te ostoba vagy Jancsi . . .

— Milyen fényes a szőre Bobnak, tapogasd meg csak . . .

A gyerek odavonta az anyja kezét a lovacska pofájához . . .

— Látod milyen szelid, kedves a Bob, nem kell ám ennek olyan sok ennivaló, amint azt te gondolod . . .

Az asszony arczára szelid mosoly szállt. Elkezdte ő is simogatni a lovacskát és gügyögött vele a jó lélek: »Szegényke, de rossz helyre küldött az Isten.«

Jancsi más véleményen volt. Odahuzódott az anyjához és biztositotta, hogy Bobnak nem lesz rossz sorsa . . .

— Billing ur már fizetést is ad, mert jól tanulok és Bobot eltartjuk, mama és én huszár leszek és Bob lesz lovacskám. Ő nem fog levetni, mert nagyon jó . . .

Mig a gyerek össze-vissza beszélt, a házmester a kapu vas rácsához támaszkodva vizsgálgatta őket. Az asszony észrevette és alkudozni kezdett vele Bob érdekében, ami sikerült is. Bob szállást kap egy forintért.

Jánoska boldog volt, vezette Bobot az udvarra és bekötötték a nagy bérház mángorló helyiségébe.

Bob itt fog hálni. Reggelig semmi baja sem lesz. Leoldozták a szijat róla és bizony most látszott csak meg az öregség tunyasága a kis lovacskán. Kényesre szoritott nagy feje leesett szomoruan és elnyult szeliden . . . Elbucsuztak tőle.

Az özvegy asszony elhatározta, hogy korán reggel mig Jancsi alszik, eladja ahogy veszik, ugy adja. Mit is csináljon vele? A könyet letörülte a szeméről és ezzel a gondolattal hajtotta fejét álomra.

Alig hogy elaludt, a gyerek, kiugrott az ágyból, kivitte a ruháját, felöltözött és leszaladt Bobhoz. S ott a sötétben etette a tenyeréről a lovacskát a vacsora-kenyerével, amit félre tett neki. Aztán oda feküdt melléje a kis kabátjára s mondta neki a bolondos fiu: »Bob, reggel hozok neked friss szénát, hozok a »Fehér Elefánt« udvarból, ahol van sok friss széna . . .«

Az álom csendje feküdt a négy emeletes házra . . . Egy-két ablak aranylott le fényével az emeletről . . . Az utczáról hallatszott a lóvasuti tülökszó . . . János, a kis huszár, boldogan lovagol már a Bob párnás hátán, aranyos nyeregben, kardja is van, csákója is és sarkantyuja, a lába ezüst kengyelben . . . S a lovacskának is van illatos szénája, aranysárga zabocskája, tükörfényes istállója . . . A mama se haragszik rá . . .

Őszinte szivből örvendünk a szerény tudós kitüntetésén s kivánjuk, hogy sokáig viselhesse azt. Adjon neki az isten egészséget, kitartást, hogy megirhassa — — a magyar egyház történetét. Ad multos annos!

TÁJÉKOZTATO.

Május	17.	A v.-velenczei Népkör közgyülése.
»	17.	A katholikus iskolák millenniumi ünnepélye.
»	21.	Rendkivüli megyegyülés d. e. 9-kor.
»	27.	A jogakadémiai ifjuság majálisa a Szent László fürdőben.
»	27.	Végtárgyalás a Pável tüntetés ügyében.
»	31.	Az ezredéves évforduló ünneplése a nagyváradi jogakadémián.
Junius	8.	Koronázási évforduló.
»	8.	A koronázási évforduló és törvényhatósági bandériumok felvonulása.

UJDONSÁGOK.

* **Millenniumi ünnepélyek**. Ma tartják a róm. és gör. katholikus iskolák a millenniumi ünnepélyeket. Az elő készületekből itélve nagyon szép ünnepélyek lesznek ezek, méltó bizonságai a második ezer év ifju magyarjai hazafiasságának és lelkesedésének. Közöltük már az egyes intézetek és iskolák ünnepélyeinek müsorát, most csak az ünnepélyek idejét irjuk ki még tájékoztatásul, s pótlólag a várad- velenczei fiu és leányiskola ünnepélyének müsorát közöljük. *A róm. kath. tanitó-képezdében* a kapuczinus atyák templomában reggel 7 órakor tartandó Te Deum után lesz az ünnepély. *A gör. kath. tanitó-képezde* fél 11 órakor ünnepel, az ünnepélyt megelőzőleg 9 órakor hálaadó isteni-tiszteletet tartanak az olaszi gör. kath. plébánia templomban. *Az olaszi róm. kath.* népiskolában délelőtt 9 órakor tartanak hálaadó isteni-tiszteletet, s utána ünnepésyt. *Az ujvárosi népiskola* növendékei délelőtt 9 órakor Te Deumra gyülnek a Szent-László templomba, s azután az iskola helyiségében ünnepélyt tartanak *Az orsolya szüzek zárdájában* 10 órakor tartják az ünnepélyt, előzőleg 9 órakor hálaadó isteni-tiszteletet tartanak. *A nagy-teleki-utczai »Immaculata« intézetben* délelőtt 10 órakor lesz a hálaadó isteni-tisztelet, délután 4 órakor pedig az ünnepély. *A Nogáll-utczai Szent-Vincze* intézetben délelőtt 9 órakor tartanak Te Deumot, s utána ünnepélyt. *A várad velenczei róm. kath.* népiskolában a fiuk és leányok együttesen ünnepelik az ezredéves évfordulót a következő programmal:

1. Ünnepélyes szent mise »Te Deummal« d. e. 9. órakor. 2. Átvonulás a nemzeti lobogó előlvitele mellett az irgalmas nővérek zárdájával egybekötött leányiskola épületébe. 3. Megnyitó beszéd, tartja: főt. Gabriely Lajos pléb. és iskolaigazgató. 4. Szózat, az első vers-szakot éneklik a mindkét-nemü tanulók, folytatását szavalja: Talpas Ferencz. 5. Szüz Mária s évezredünk, szavalja: Pauer Juliánna. 6. Árpád a honalapitó, szavalja: Lázár Dániel. 7. A magyarok nagyasszonyához. 8. Szent Isván. szavalja: Arnóczy János. 9. Szent Imre herczeg, szavalja: Jablonszky Etelka. 10. Szent László és Mátra-Verebély, szavalja: Kovács János. 11. Hunyady, szavalja: Marx Gabriella. 12. Szent István végsóhaja, szavalja, Frölich Géza. 13. A nándori fogolynő, szavalja: Székely Ilona. 14. Munkács, szavalja: Bogdán Márton. 15. Mohácsi temetés, szavalja: Rimanóczy Mária. 16. Előre, szavalja: Csoma Gyula. 17. Ki volt a jobb? szavalja: Karácsonyi Emma. 18. Isten áld meg a magyart, éneklik a fiu- és leánytanulók. 19. Záró beszéd, tartja főtiszt. Gabriely Lajos pléb. és iskolaigazgató ur. A hála-adó szent mise alatti szent éneket a fiu- és leánytanulók éneklik.

* **Bécs uj polgármestere**. Bécsi távirat szerint a király Strobachnak bécsi polgármesteré történt megválasztását megerősitette. Az uj polgármester kedden teszi le az esküt. Friebeisz dr. kerületi kapitányt abból az alkalomból, hogy Bécs város ügyeinek vezetésétől megvált, helytartósági tanácsosi czimmel és jelleggel tüntették ki. Strobach uj polgármesternek hivatalba lépéséig az ügyeket azonban tovább fogja vezetni.

* **Elmaradt gyülés.** A biharmegyei községi és körjegyzők egylete tegnap délutánra hirdetett választmányi ülését nem tartották meg, mivel **csak az elnök jelent meg** a megyeháznál.

* **Nepomuki Szent-János**. A katholikus egyház egy dicsőült szent tagjának Nepomuki Szent-Jánosnak emlékét ünnepli tegnaptól kezdve. A szent vértanu emlékére, a ki vallásunk egyik legfenségesebb igazságáért adta életét, nyolcz napig litániákat tartanak templomainkban.

* **Uj akadémikusok**. A magyar tudományos akadémia tegnap tartotta tagválasztó nagygyülését Eötvös Lóránt báró elnöklete alatt. A szavazást a III. osztály kezdte, az I. osztály folytatta a II. pedig bevégezte. A választások eredménye a következő: Az I. osztályban rendes taggá Szinnyei Józsefet 37; levelező taggá az a) alosztályban Hegedüs Istvánt 33 és Négyessy Lászlót 32 szavazattal választották meg. a b) alosztályba Riedl Frigyes jutott be 32 szavazattal. Kültagok lettek: Jagics Vradislav (Bécs,) Herz Miksa (Kairó,) Winkler Henrik (Bécs), Boissier Gaston (Páris.) A II. osztály a) alosztályába levelező tagul Bőhm Károlyt 34, Gaál Jenőt 30, Kuncz Ignáczot 30 szavazattal; b) alosztályba pedig Békefy Remiget 31, Karácsonyi Jánost 27, Schönerer Gyulát 26 szavazattal választották be. A III. osztályban rendes tag 41 szavazattal Liptay Sándor, tiszteletbeli tag 35 szavazattal Fehér Ipoly, kültag 38 szavazattal Waldeyer Vilmos lett. Az a) alosztályba Kurschák Józsefet, Winkler Józsefet, a b) alosztályban levelező tagul Bókay Árpádot, Franzenau Ágostont és Onodi Adolfot választották be. — A halhatatlanságtól, minthogy nem kaptak kétharmad többséget, elestek: Zolnay Gyula és Balassa József az I., Schwartzer Ottó a III. osztályban.

* **Hullaégető-kemencze Nagyváradon**. Az állati hullák elföldelésére kijelölt terület már megtelt s ez okból Nagyvárad város hatóságának gondoskodni kell módozatokról, hogy az állati hullákat megsemmisithessék. Legelőnyösebbnek látszik egy állati hullaégető kemencze felállitása. A városi tanács e czélza 2000 frtot szánt s felszólitotta Tamás János m.-vásárhelyi állatorvost, hogy a saját találmányu állati hullaégető kemenczét állitsa fel. Az illető megkereste a várost s azon ajánlatot teszi, hogy kész a hullaégető kemenczét minden anyagi haszon nélkül felállitani, csak az épitési költségeket s a kész kiadásokat téritse meg a város.

* **Uj közuti felügyelő** A kereskedelmi miniszter értesiti Biharmegye hatóságát, hogy B l u m Gyula közuti felügyelőt a miniszteriumba rendelte szolgálattételre s helyette a felügyelői teendőkkel Nagyváradra Pünkösti Ferencz müszaki tanácsost bizta meg.

* **A vőrheny Nagyváradon.** A Nagyváradon május hó első felében előfordult fertőző betegségekről közöltük, hogy a fél hónapban 25 vörheny betegedés volt. Ez akként értendő, hogy ápril hóról maradt 20 vörheny beteg; május hó 1-ső felében megbetegedett vörhenyben 5 gyermek s igy összesen volt Nagyváradon május hó első felében 25 vörheny beteg. Ezek közül meggyógyult 15, meghalt 1. s igy jelenlenleg az egész városban 9 vörheny beteg van.

* **Hàzigazdák felebbezése**. Nagyvárad város egyik legnagyobb forgalmu utvonalát: Nagy-Teleki-utczát a város a Ländler-féle mükövekkel burkoltatta az elmult évben s az illető háztulajdonosokra kivetette a szabályrendeletben megállapitott egy harmad épitési költségét a járdának. Ez ellen az érdekeltek egyrésze felebbezést adott be a városhoz. Sérelmesnek találják első sorban azt, hogy ők egyharmad részt fizessenek, mikor a járdát tulnyomó részben főként a vidékiek használják. Kifogásolják azt is, hogy csak a fizetendő összeget közli vele a város és nem egyuttal a területet is, hogy esetleg utánna mérhetnék. Főként pedig azt találják sérelmesnek, hogy tőlük ez évi julius hó 1-ig végrehajtás terhe alatt követelik a hozzájárulási összeget, holott a város az utépités költségeit 10 év alatt részletekben fizeti meg. Rájuk nézve is kérik a részlet fizetés kedvezményének alkalmazását.

* **Nyilvános köszönet**. A nagyváradi szintársulat a a millenniumi gyermekünnepélyek alkalmából a községi iskolák fi- és leánynövendékei részére f. hó 16-án d. u. 3 órakor »Álmos és Árpád« czimü történelmi látványos előadást sziveskedett dijtalanul rendezni, mely előadást a gyermekek hazafias nevelése és a hazaszeretet ápolása érdekében, ugyszintén a millenniumi ünnepélyek feledhetetlen emléküvé tételére sikeresen hatott. Alulirottak kedves kötelességet teljesitünk, midőn tek. Megyery Dezső szinigazgató urnak, valamint a társulat közremüködött tagjainak lelkes fáradozásáért s hazafias áldozatáért ugy a tanulóifjuság, mint a szülők nevében hálás köszönetünket nyilvánitjuk. Nagyvárad, 1896. május 16-án. A községi polgári és elemi iskolák igazgatói.

* **»Kövér« május**. A hüvös, esős májusi időjárás, a gazdák szerint, éppen semmi káros hatással nincsen a földmüvesekre. A gyakori esőtől rendkivül buja a növényzet s ha rendkivüli elemi csapás nem jön közbe, bőtermésre van kilátás. Annál többet árt a kellemetlen időjárás a fürdőknek és nyári mulatóhelyeknek. Mindenki be huzodik a fedett, védett helyre. A szórakozni kivánók alig járnak más helyre, mint Kárger Sándor pompás nyári vendéglőjébe, a hol a diszes üveges terem feledteti a hüvös időt s a mellett az üde friss levegő nyujt megbecsülhetetlen élvezetet.

* **Bezàrják a templomot**. Magyar-Csékéről irja levelezőnk, hogy az ottani róm. kath. hiveket aggodalommal tölti el a r. kath. templom rozoga állapota. A templom épülete ugyanis meg van rongálódva, hogy a hatóság közbelépésére van szükség, nehogy valami nagyobb szerencsétlenség történjék. A hatóság, ha gyors intézkedés nem történik a templom kellő kijavitása iránt, egyszerüen bezáratja a templomot s akkor a hiveknek nem lesz helyük az ájtatosság végzésére.

* **Iparostanonez iskola bizottságának ülése**. Az iparostanoncz iskolai bizottság a városház tanácstermében folyó évi május hó 21-én (csütörtökön) d. u. ülést tart, a melyre a bizottság tagjai meg vannak hiva.

* **A kiállitási jegyiroda**, tekintettel arra hogy a vidéki lakosság nincs abban a helyzetben, hogy a kiállitást naponta látogathassa, ugy intézkedett, hogy vidékiek számára állandó jegyeket 10 frtért, 12 éven aluli gyermekek számára 5 és fél frtért és állandó állatkiállitási jegyeket két frtért szolgáltat ki, miáltal a vidéki lakosok számára a fővárosban való gyakori tartózkodás alkalmával tetemesen olcsóbbá válik a kiállitás látogatása és könnyebben és gyorsabban is juthatnak a kiállitás területére, mivel a napi jegyekkel birók csak a tourniquet-ken át juthatnak a kiállitásba, a mi nagyobb összetorlódás esetén időtrabló és kényelmetlen dolog.

* **A meggyalázott magyar czimer.** Mint az egyik szathmári lap irja, a szathmári zsidók gyülekezete vastag fanatizmusról és felekezeti bigottságról adott bizonyitványt a millennáris ünnepi istentisztelet alkalmával, Magyarország czimerén ugyanis, melyet ez alkalomból templomában helyezett el, a hármas halomból kiemelkedő kettős kereszt helyébe egy csillagot, a korona ferde állásu keresztje helyett pedig szintén valami rituális alakot pingáltatott. — Mi magyarok állami czimerünket szent jelvénynek tartjuk, a melyet semmiféle profán felfogás meg nem hamisithat, alakjából ki nem vetkőztethet. Egyáltalában nem türhetjük, hogy a kettős keresztet, vagy a százados viharokat jelképező dült keresztet, akármelyik zsidó egyház is, mint valami áruczikket, tetszése szerint variálja. A ki a magyar állam szárnyai alatt otthonát találja, megkivánjuk tőle, hogy annak czimerét tartsa szentnek és sérthetetlennek.

* **Elveszett hivatalos iratok**. A kapitányi hivatal hirdetményt bocsátott ki, melyben közzé teszi, hogy egyik rendőr a Szent-László-téren,

Kert- és Nagy-Pecze-utczán két kézbesitő-ivet és 9 drb aktát elvesztett tegnap délután. A megtaláló ugy sem veszi hasznát s kéri a kapitányi hivatal, hogy az iratokat a rendőrségnél átadni sziveskedjék.

* **Választói névjegyzékek összeállitása.** Az országgyülési képviselő választók névjegyzékét évenként hivatalból állitják össze, illetőleg kiigazitják, ezért a polgármester felhivja a város területén levő összes nyilvános és közintézetek, részvénytársulatok, vállalatok és egyesületek igazgatóságait, hogy a választói jogosultsággal biró s helyben lakó alkalmazottjaiknak és pedig ugy a tényleges szolgálatban állóknak, mint nyugdijasoknak névjegyzékét állás (rang) évi fizetés, lakás, életkor pontos kitüntetése mellett a polgármesteri hivatalhoz legkésőbb folyó évi május 25-ig beküldeni el ne mulasszák. Megjegyzendő azonban, hogy nem magyar állampolgárok és oly magán hivatalnokok, kik bár magyar állampolgárok de 700 frtnál kisebb évi fizetés után adóznak, valamint szolgák általában a választói névjegyzékbe fel nem vehetők.

* **Tekepálya megnyitás.** A nagyváradi katholikus kör apácza utczai helyiségének kertjében épült kitünő fedett tekepályát ma délután 4 órakor nyitja meg a kör előljárósága. A megnyitásnál bizonyára nagy számmal lesznek jelen a kör azon tagjai, a kik ezt a testedző és olcsó szórakozást kedvelik.

* **Talyiga és viczinális.** A nyiregyházamátészalkai viczinálist csunyán lefőzte egy talyigás, Dániel Antal, a ki fogadásból egy másik nagy-kállói vasuti állomásról beért akkorra a nyiregyházai pályaházhoz, a mikorra a vonat. Hogy a fogadást ellenőrizhessék, egy pár kállói ember, köztük a fogadó, felszállt a vonatra s a mint a vonat megindult, ugyanabban a perczben indult meg a talyigás is a kállói állomásról. És mi történt? A mikor a vonat Nyiregyházára megérkezett s az utasok kiszáltak, a talyigás diadallal fogadta őket a perron előtti rácsnál. Állitólag nyolcz perczczel érkezett hamarább.

* **Kitiltott röpiratok.** Egyre-másra küldözgetik külföldről Magyarországra az izgató röpiratokat. Logujabban a Londonban nyomtatott »Liszt otvorti do polskiego ludu roboczego« és a »Czenony Sztander« czimü izgató röpiratokat hozták be nagy számmal. A miniszter a röpiratokat Magyarország területéről kitiltotta s a példányok elkobzását rendelte el.

Az a bizonyos pápaszem.

Megirták már számtalanszor, hogy milyen nagy befolyással van az emberre az a bizonyos pápaszem, a melyen át vagy mindent nagynak vagy mindent kicsinynek, rózsa szinünek vagy szürkének látunk a szerint, amint a pápaszem üvege domboru vagy homorú, rózsaszinü vagy hamuszürke sat.

Mert kétségtelen, hogy nagyon rövidlátóak vagyunk és gyakran nem látjuk magunk előtt a sudár fát, mig az üdülőhelynek kikiáltott vidéken megbámuljuk még az elcsenevészedett bokort is.

Rendszerint a közelség okozza a rövidlátásunkat, mig a távolság borongó köde felemelőleg hat kedélyünkre, képzeletünkre. Az ember sokszor idegenkedik a puszta valóságtól és jobban szereti a misztikus homályt.

Hány igazán nagy embert nézett le a maga kora és hány mesterműtől fordult el a közönség, a melyet később a legnagyobb tetszéssel fogadott.

Csak a mult évben történt, hogy egy franczia iró a fővárosba vetődött, a midőn éppen Duse Eleonora játszott.

Elment a szinházba és végignézte az előadást. Másnap a legnagyobb elragadtatással beszélt Duse előadásáról, nagy müvészetéről, a melynek minden apró részleteit hüségesen megirta egy levélben, a melyet az egyik lap szerkesztőségének küldött. Csak azt találta egy kissé különösnek, hogy a darabnak egyik felvonása a temetőben történik és a nagy müvésznő előadása által meghatva a mellette ült öreg ősz szakállas katonatiszt is sirt, a mi az értesülése szerint, sehogysem illett a darabba, de különben természetes volt.

A nagy franczia iró a francziák exkluzivitásához hiven, csak francziául tudott és végignézte a népszinházban »A molnár és fiá«-t.

És mindennek oka az a bizonyos pápaszem volt . . .

Régen történt már. N. K. városában, midőn az egyik szinésztrupp előadásokat adott a közönség gyenge pártolása mellett. Mert mi mindig csak pártoljuk a müvészetet. Ha lefizetjük a hatvan krajczárt és ezért egy egész estén át nevetünk vagy sirunk és agyonkritizálgattuk a szinészeket, akkor nyugodtan hazamegyünk és keblünket eltölti a büszke tudat, hogy mily nagy hazafiak vagyunk, mert »pártoltuk« a müvészetet.

A truppnak legrosszabb szinésze volt a kedélyes apa. Öblös nagy hangon, nagy páthoszszal szavalta el szerepeit.

Néha azonban üres óráiban irogatott szindarabokat a társulat számára.

Megirta »A tüzoltók«-at is és a társulat nagyban készült a premierre, a melyre természetesen igen gyér számban gyült össze a közönség.

A helyi lap legközelebbi száma a legszigorubb kritikával fogadta a darabot és azt a szerény tanácsot adta a szerzőnek, hogy *vegyen inkább kapát a kezébe*, mint tollatt.

Néhány év mulva tünt föl »A falu rossza,« a melynek szerzője ugyanaz volt, mint »A tüzoltóké« és ekkor az emlitett város kritikusa letette a szürke pápaszemet és feltette a rózsaszinüt.

Megirta lapjában, hogy ime, föltünt az uj csillag. Itt van Toth Ede, akiről már évek ellött megirtuk, hogy mily nagy tehetségü ember. Ezután figyelmeztette a város a közönségét, hogy emlékezzenek vissza »A tüzoltókra«, a melyben már fényesen megnyilatkoztak a népszinmüiró nagy tehetségei.

Akadt azonban olyan ember, a ki kikereste a régi lapot, amelyben a »Tüzoltók«-ról volt szó és beküldte a szerkesztőségnek.

Nem tudom hogy az illető kritikus milyen pápaszemett tett föl ekkor . . .

— *i.*

Lapunk egyes számai a következő üzletekben kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése **Fő-utcza,**
Sonnenwirth-féle bazárban **Fő-utcza,**
Kádár és Kiss czégnél **Kishid-fő,**
Kutasi B. papirkereskedésében **Uri-utcza.**
Fauker Dániel papirkereskedésében **Kis-piacz,**
Reich Sándor vegyeskereskedésében **Szent-János-utcza,**
Mezey János füszerkereskedésében **Körös-utcza.**
Frankl Mari tőzsde és hirlapelárusitó Kereskedelmi csarnok palota Nagypiacz.
M. kir. dohány- és szivar-áruda Zöldfa-utcza.
Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadtatnak.

EGYLET.

Elnökválasztás a »Népkörben.« A váradvelenczei »Népkör« ma, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja elnök-választó közgyülését. Az elnöki állásra egyetlen jelölt dr. Moskovits József, akit egyhangulag választanak meg. Az alelnöki állás betöltése azonban már nem megy olyan simán, mert a tagok egy része Vicsay István mellett foglal állást. A többiek pedig Jablonszky Emil városi adópénztárnokot akarják alelnöknek. Ez alkalommal avatják fel az uj helyiséget este lakomával.

SZINHÁZ.

Álmos és Árpád. Harmadszor került tegnap délután szinre Szigligeti Edének »Álmos és Árpád« czimü drámája ugyanazon szereposztással mint előbb. Az ezerév előtti honfoglalást tárgyazó szép alkalmi drámát ez alkalommal zsufolásig telt ház hallgatta végig. A páholyok, s a földszinti ülőhelyek magyar ruhás apró leánykákkal voltak tele, az állóhelyen és a karzaton pedig rövidnadrágos legénykék nézték nyitva felejtett ajakkal a gyönyörü élőképeket és a remek alakitásokat. Nagyon inponált nekik a magyar vezérek daliás alakja, meg a sok szép ruha . . . : Arról heszélgetnek, arról ábrándoznak egy pár hétig bizonyosan.

Nagyon jó gondolat volt az igazgatótol az ingyenes előadás, kedves emlékeket szerzett vele a gyermekeknek, a kiknek az ezredéves évforduló ünnepléséből bizonyosan ez a délután marad meg legtovább emlékezetükben.

Hirek a szinkörből. Hétfőn Herczegh Ferencz a Dolovai nábob népszerü szerzőjének legujabb darabja a Honthy háza kerül szinre. A darab főszerepeit: Cserny Berta, Fekete Rózsika, Laczkó Aranka, Szentgyörgyi, Rózsahegyi, Janovics, Bartos és Szatmári játszák. Kedden ujra premierünk lesz, még pedig a Bisson nevettető bohózata a Mintaférj kerül bemutatóra; ebben Vendreinek lesz force szerepe. Az első Schakspere este pénteken lesz; a nagy britt költő egy pompás vigjátéka az évek óta nem adott Makranczos hölgy, a két főszerepben K. Szerémy Gizella és E. Kovács Gyulával. Szombaton pedig a két év óta nem látott örök szép Lilit fogjuk kiváló előadásban viszontlátni.

—

Szinházi műsor:

Hétfőn: *Honthy háza.*
Kedden: *Minta férj.*
Szerdán: *Rip van Winkle.*
Csütörtökön: *Goldstein Számi.*
Pénteken: *Makranczos hölgy.*
Szombaton: *Lili.*

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1896. május 1-től.

Vonat indul Nagyváradról.	Vonat érkezik Nagyváradra.
Püspökladány-Budapest felé gyorsvonat 8^{43} regg., 2^{37} éjjel, személyvonat 11^{32} d. e., 2^{22} d. u., 11^{04} és 4 éjjel.	**Budapest-Püspökladány** felől gyorsvonat 7^{08} este, 2^{11} éjjel, személyvonat 7^{20} reggel, 3^{42} d. u., 1^{48} éjjel.
Kolozsvár felé gyorsvonat 7^{15} este, 2^{18} éjjel, vegyesvonat 1^{22} d. u., személyv. 3^{58} délután, 2^{06} éjjel.	**Kolozsvár** felől gyorsvonat 2^{30} éjjel, 8^{36} regg. személyvonat 10^{44} éjjel, 11^{17} d. e. vegyesvonat 8 reggel.
Csaba-Arad-Szeged felé személyvonat 10^{20} d. e., 4^{25} d. u., vegyesvonat 7^{30} este.	**Arad-Szeged-Csaba** felől vegyesvonat 8^{30} r., személyvonat 9^{32} d. e., 5^{30} d. u.
Belényes-Vaskóh felé vegyesvonat 4^{25} reggel, 1^{48} d. u.	**Vaskóh-Belényes** felől vegyesvonat 11^{05} d. e., 9^{09} este.
Érmihályfalva felé vegyesvonat 6^{50} r., 4^{35} d. u.	**Érmihályfalva** felől vegyesvonat 8^{20} r., 9^{14} este,
Ósi-Kót-Gyoma felé személyvonat 7 r., vegyesvonat 1^{40} d. u.	**Gyoma-Kót-Ősi** felől vegyesvonat 10^{05} d. e, személyvonat 8 este
Püspök- és Felix-fürdőbe 8^{39} reggel, 4^{45} d. u., 7^{20} este, 6^{40}* reggel, 2^{05}* d. u. 9^{19}* este.	**Püspök- és Felix-fürdőből** 10^{10} d. e., 6^{20} este, 8^{55} este, 8^{15}* reggel 3^{37}* d. u., 10^{54}* este.

* A csillaggal jelöltek csak vasár- és ünnepnapokon közlekednek.

MULATSÁG.

—

Reáliskolai tanulók estélye.

Nagyvárad, május 16.

A nagyváradi főreáliskola Arany János önképző köre ma este a »Zöldfa szálloda« nagy termében az ifjusági segélyegylet javára szini előadással, szavalással és tanczczal egybekötött estélyt rendezett. Az estélyen kicsiny számu, de válogatott közönség volt jelen, a mely a müsornak minden pontját nagy tetszéssel fogadta.

A diszes közönség sorai között ott voltak: Náthafalussy Kornél főigazgató, Kotunovics Sándor, Ládasy Kázmér, dr. Molnár Imre, Wala-

sech Venczel, s a főreáliskola tanári kara teljes számban, Krüger, Victor h. igazgatóval élükön.

Az estélyen a következő hölgyek voltak jelen:

Asszonyok:

Krüger Victorné, Kappel Károlyné, Szőke Gyuláné, dr. Nemes Imréné, dr. Szombathy Istvánné, Potássy Jánosné, dr. Grósz Menyhértné, dr. Demek Győzőné, Jakoby Károlyné, Sarkady Ignáczné, Schlosser Gusztávné' Hodl Rómánné, Horváth Gézáné, Krausz Gyuláné, Klein Mórné, Jakobi Józsefné, dr. Molnár Imréné, Moskovits Farkasné, özv. Csapó Györgyné, Weisz Károlyné.

Leányok: Szőke nővérek, Kappel Nina, Hödl Anna és Romána, Horváth Irén, Sarkady Adél, Semdtner Laura Weisz Irén, Krausz Margit, Kappel Ilonka, Klein növérek, Günsberger Margit, Lőrincz Piroska, Rosenbaum Jolán, Schwarcz Zseni.

Az ünnepély müsora az ifjusági elnök Krüger Aladár megnyitójával vette kezdetét; utánna Klein Ábrahám szavalta el »A légy« czimü monologot. Az ügyes előadókat a közönség lelkesen megtapsolta. A müsor harmadik pontja Krüger Aladár premiérje volt; »Az ezer év« czimü alkalmi szindarabját adták elő. A sikerült kis müvet a közönség a legnagyobb tetszéssel fogadta.

A darab sikeréhez hozzájárultak a következő ifjak, a kik benne szerepeltek: Szolnok Jenő, Markovics Sámuel, Jakoby Andor, Mann Ábrahám, Horváth Frigyes, Schlosszer Sándor, Szombathy László, Blum Mór, Fohn Izidor, Rosenwasszer Miksa. Az alkalmi darabot Szombathy László, Jakoby Andor és Szolnok Jenő szavalata követte, a taps ezeknek is bőven kijutott.

A sikerült előadást táncz követte, a mely a késő éjjeli órákig tartott.

Igazságszolgáltatás.

Harmadik tárgyalás. A nagyváradi királyi törvényszék Vekerdi Károly mezősasi lakost sulyos testi sértés büntettéért 3 évi börtön büntetésre itélte a mult esztendőben, mivel az apósát Vekerdi Imrét ugy megverte, hogy a törvényszéki orvos szerint 9 hónapig feküdt betegen. Az itéletet a nagyváradi királyi tábla feloldotta, mert nem látta bebizonyitottnak a törvényszéki orvos állitását, dr. Kránczly Károly kezelő orvos azon állitásával szemben, hogy Vekerdi Károly 21 nap alatt felgyógyult betegségéből. A törvényszék Nagy József elnöklete alatt tegnap ismét tárgyalta az ügyet. A vallomásokból kiderült, hogy Vekerdi Károly, mig a felesége élt, együtt lakott a felesége szüleivel Vekerdi Imréékkel. A fiatal asszony halála után az öregek el akarták kergetni a vejüket a háztól. Vekerdi Károly nem akart elmenni, a mi heves jelenetre adott okot. A szóváltás hevében a fiatal ember ugy megütötte az apósát, hogy az eszméletlenül terült el a földön. A fején szenvedett sulyos sérülést, a miből a kezelő orvos vallomása szerint 21 nap alatt gyógyult ki. A törvényszéki orvos azonban azt állitja, hogy Vekerdi Imre még egy más sérülést is szenvedett a vállán, amelyt nek következtében 9 hónapig feküdt. A kéellentétes állitást még zavarosabbá tette a tanuk vallomása, minek következtében a törvényszék kénytelen volt a tárgyalást elnapolni, a valódi tényállás kipuhatolása végett. A Vekerdi Károly bünügyével igy harmadszor is kénytelen lesz foglalkozni a törvényszék.

Törvényszéki tárgyalások. A nagyváradi királyi törvényszék holnap Millye Gyula elnöklete alatt nyilvános ülést tart, melyen a következő bünügyek kerülnek végtárgyalás alá:

Szerák Mitru és neje sulyos testi sértés büntette.

Oancza Stefán és társai kétrendbeli emberölés vétsége.

Bozsányi György és társai hatóság elleni erőszak büntette.

Muntyán Juon és társa rablás büntette.

Babaskó Ferenczné közokirat hamisitás vétsége.

REGENY-CSARNOK.

Tom és én.

Irta: **I. van Woude.** 20

Bárhogyan szeretem is Brinio örökségét, mégis unatkozom rajta. Vágyódom szüleim házába, a városba, kivánkozom a fogatok robogása, az élénk társadalmi élet, a legyezők csattogása, a ruhák suhogása, az urak hajlongásai és a nők bájos köszönései után.

Honvágyam talán elmulnék, hogy ha egyszer mindnyájan nálam volnának. Mama és Adele a husvéti ünnepek alatt itt voltak. Mint szerettem volna őket még továbbrais itt tartani, Olyan igazán kedélyes volt minden és Tom is összeszedte magát. Nagyon jól ismerem és tudom, hogy nem tart annyit családom felől, mint a hogyan szeretném. Bár sohasem beszél róla, de ugy szólván érzem, hogy sem a papát sem a mamát, sem Ádelet nem szereti. Ez talán a rokonszenv hiányából ered, mely a nevelés különbözőségétől, a különféle hajlamoktól és világnézlettől van s talán azért maradnak sokszor idegenek egész életükön át egymás iránt azok, a kiket a sors összehozott. Minden más családba lépett gyermek mésig csak idegen lesz ecsaládban és Tomról is ezt lehet mondani.

Most már néha csodálkozom rajta, hogy tetszhettünk meg egymásnak, mert a valóság az, hogy nem egyezünk meg egymással. Én csak igy teszek. Ő pedig boldog, ha tetetem magam, mintha kissé érdeklődném gépei iránt, ha a teheneket nevükön szólitom, a lovakat megveregetem (ezt az egyet teszem meg igaz szivből) és a csirkéket etetem. Tom boldog, ha az orchideák egy uj válfajától látszólag el vagyok ragadtatva, a kertben egy félóráig dolgozom. Ah, de ha szivemben olvashatná, milyen unalmas mind ez nekem a nagy-városi nők mulatságaihoz képest.

Hogyan féltem mamának és Adelenek megmutatni a termet, a melyben az arczképek lógnak, de a dolog sokkal jobban folyt le, mint gondoltam. Midőn előttük álltam, mind a ketten éppen ugy mint én felkiáltották! »Micsoda emberek ezek?« De midőn a mama észrevette zavaromat, rögtön kitalálta a valóságot és mondá: »Tom szülei? Oh, gyermekem minden házasságban vannak olyan fatális dolgok, a melyeket szintén bele kell venni a vételbe,« és ezzel vége volt, legalább a mi a mamát illeti. Adele hangos kaczagásban tört ki, az ujjával a képekre mutatott és ujból elkezdett nevetni. Vajjon nem gondolt arra, hogy engem megszomorit?

Oh, mint szeretném, ha egyszer valamennyien itt lennének, de nem merem ezt tőle kérni.

Ah, itt jön már. És most pihenünk mind a ketten, leülünk a vesszőkből font székekbe, megisszuk theánkat és a hajók után nézünk, a melyek a folyón előttünk elhaladnak. Meleg van, a levegő olyan fuladt, hogy szinte megbénitja tüdőnket. A mezők felett a kék ködben látjuk és tompa, méla hangulatban halljuk a kevés zajt, mely hozzánk elhat: a tehén bőgését, a mely a fejős asszony után néz, a távolban a kerités ajtajának becsapását, a madár gyengéd csiripelését, egy kutya ugatását és egy eltévedt kacsa gágogását.

Tomot nem hangol le semmisem és vigan tovább cseveg. De mivel kevesett felelek, lassankint csend áll be közöttünk. Halljuk a gőzhajó kerekének csapásait, a hajólánczok csörgését, ha valahol kikötnek.

»Nos kis feleség,« mondja Tom hirtelenül, miközben kényelmes helyzetéből felemelkedik és könyökével térdére támaszkodik, »mi van veled? Ugy látom, nagyon lehangolt vagy?«

»Nagyon meleg van,« mondom kitérő feleelettel.

»De még sem annyira, hogy ennyire lehangolt légy, ninesen ennek semmi más oka?« Gyengéden reám néz.

»Nem fog megszomoritani?«

»Mondd, mi történt?«

»Semmi, . . . igazán semmi . . . de először igérd meg, hogy nem fogsz azért szomorkodni?«

»Megigérem.«

»Nos hát egy kissé unatkozom . . . Tegnap és látod, ma is. Neked van foglalkozásod, de nekem nincs ezért olyan kevés szórakozás kinálkozik; egyik nap éppen úgy múlik el, mint a másik . . .

»Igaz, igen belátom,« felelé ő barátságosan és azután elhallgat és gondolkodva szakállát simogatja. Jóllehet annyira belátóan beleegyezik, mégis tudom, hogy szavaim egy illusióval szegényebbé tették.

»Talán összehivjunk ismét egy kis társaságot, mondja ő hirtelenül vidám arczczal, mintha magtalálta volna a megoldást, mert eddig a társaságokban találtam szórakozást.

»E melegségben . . Az égre, nem.«

»Tehát tanácsolj te valamit, édesem.«

(Folyt. köv.)

TÁVIRATOK.

Millenniumi ünnepély Bécsben.

Bécs, máj. 16. (Saját tud. táv.) A bécsi-magyar egylet ma délelőtt ünnepelte Magyarország ezeréves fennállásának emlékét.

Az ünnepélyt hálaadó isteni tisztelet előzte meg, melyen nagy számu előkelő közönség volt jelen, köztük Agliardi Antal pápai nuncius, báró-Jósika a király személye körüli miniszter és a magyar testőrség.

Andrássy Katinka grófnő temetése.

Budapest, május 16. (Saját tud. táv.) Andrássy Katinka grófnő koporsóját nagy számu előkelő közönség jelenlétében beszentelték és kiszállitották a vasuthoz, a honnan külön vonaton Terebesre viszik és ott holnap délután helyezik el örök nyugalomra.

A szerb kormány jegyzéke.

Budapest, május 16. (Saját tud. távirata.) Több lap azt közli, hogy az a hir, mintha a szerb kormány külföldi képviselőihez intézett jegyzékében a magyar nemzetet nagyzási eszmének hódoló nemzetnek nevezte — nem igaz, mert illetékes helyen nem tudnak semmit róla. A »Magyar Értesitő«, mely a hirt közölte, hivatkozik Novákovics miniszterelnökre, aki maga is igazolja, hogy a hir igaz.

Teathre pareé a nemzeti szinházban.

Budapest, május 16. (Saját tud. távirata.) Ma a nemzeti szinházban teathre pareé volt. Már korán az előadás kezdete előtt nagyszámu közönség gyülekezett össze a Muzeum-körúton és a Kerepesi-uton a nemzeti szinház előtt, mely Ő Felségét zajos éljenzéssel fogadta. A nemzeti szinház bejáratánál a királyt Nopcsa báró és Festetich gróf fogadták. Előadták Rákosi Jenőnek »Az ezredév ünnepe« czimü látományát, ezután pedig Várady Antal dr. »Hun utódok« czimü drámáját. Az urak a szinházban nem diszmagyarban, hanem frakkban és fehér nyakkendővel jelentek meg a nézőtéren. A király távozásakor az előadás felől elismerőleg nyilatkozott.

Kolera.

Alexandria, május 16. (Saját tud. táv.) Városunkban óriási mértékben dühöng az ázsiai kolera. A bajt először

titkolni akarták, de most már olyan arányokat öltött, hogy lehetetlen a külföld előtt elhallgatni. A kolera lokalizálására és megszüntetésére a legtávolabb menő intézkedéseket tették meg.

Közgazdaság.

A vetések állása. Magyar-Cséke községében és környékén a vetések, mint tudósitónk irja, igen szépek. Különösen az ősziek kövérek, üdék a gyakori májusi esőzés folytán, s a hüvös időjárás semmi rossz hatással nincs rájuk. A gabona féléken kivül a többi veteményes is igen szépen keltek. A gyümölcsfák bő termést igérnek.

A selyemtermelésre tegnap délig 78 család vállalkozott, s e miatt vasárnap a második tömegü pete keltetését is megkezdették. A kikelt hernyókat a termelők nagy része már átvette. A városligeti pályaházban három faju hernyót tenyésztenek összesen 48 gramm petéből. Szombatságon Vertán Zoltán földbirtokos 70 gramm petéből termel, miután nemcsak bőséggel van eperfája, de a selyemtermelés iránti előszeretetét, a külföldről hozta. Mező-Keresztes, B.-Ujfalu, Henczida, Gáborján községekben mintegy 80—100 gramm petéből kelt hernyó lesz a jövő hét folyamán kiosztva. 350—200 gramm petéből kelt hernyó még kiosztásra vár, melyhez a jelentkezést két nap alatt a Városligetben az országos hivatal kiküldöttje Morvay Julia kisasszony fogadja el. Tiz napi munka, már meg van gazdálkodva a termelők javára. Ha jó időjárás és a termelők el nem csüggednek, 2000 kilo gubó lesz Nagyváradon, a jövő hó végén beváltva, melyért 1800 forint lesz kifizetve. Adja Isten, hogy ez a lelkiismeretesen tervezett és folytatott munka sikerüljön.

Terménytőzsde.

Budapest, május. 16.

Buza tavaszra, bácskai	6.80
» tavaszra, északi	6.81
» szeptember-októberre, bácskai	.—
» szept.-okt.-re északi	.—
Rozs tavaszra, bácskai	.—
Rozs tavaszra, északi	.—
Tengeri junius-juliusra, bácskai	150.
» jun.-jul.-ra, északi	.—
Repcze augusztus-szeptemberre, bácskai	10.10
» aug.-szept.re, északi	10.20

Bécs, május 16.

Buza tiszai	7.40—7.80
» bánsági	7.20—7.70
» bácskai	7.25—7.55
» szokványáru őszre	7.11—7.13
Buza szokványáru tavaszra	7.12—7.14
Rozs tiszavidéki	7.85—7.00
» szokványáru őszre	6.54—6.56
» szokványáru tavaszra	6.18—6.20
Tengeri magyar	5.70—6.00
Zab, magyar kereskedelmi	4.45—4.85

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1896. május 16.

Magyar aranyjáradék 4%	122 25
Magyar koronajáradék	99.—
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4½%	124 50
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2½%	101.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	121.25
Magyar földtehermentesitési kötvény 4%	97 80
Italmérési jog megváltási kötvény	100 10
Horvát-szlavon földtehermentesitési kötvény	97 —
Magyar nyeremény sorsjegy-kölcsön	137.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	138 50
Osztrák járadék papirban	101.—
Osztrák járadék ezüstben	101 —
Osztrák járadék aranyban	122.50
Osztrák korona járadék	101.—
1860. osztrák államsorsjegyek	145.50
Osztrák magyar bankrészvény	948.—
Magyar hitelbank részvény	387.50
Osztrák hitelintézeti részvény	354.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	350.75
20 frankos arany (Napoleondor)	9.53
Német birodalmi márka	58 90
London vista	120.35
Páris vista	47.80
20 márkás arany	11.78

NAGYVÁRADI SZINKÖR.

Vasárnap, 1896. május 17-én
a kolozsvári országos nemzeti szinház személyzetével

NEBÁNTS-VIRÁG.

Operette 4 felvonásban.

Kezdete 4 órakor, vége 6 órakor.

Ujdonság!

Vasárnap, 1896. május 17-én
először:

Télen.

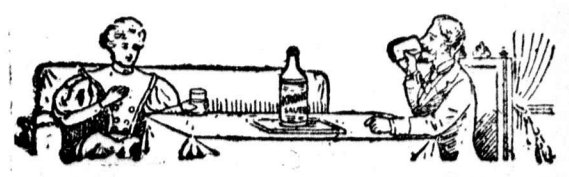
Népszinmü 3 felvonásban.

Holnap, hétfőn, 1896 május 18-án bérletfolyamban

Honthy háza.

Herczegh Ferencz legujabb vigjátéka.

Felelős szerkesztő: SZABÓ LÁSZLÓ.

Krondorfi savanyuviz.

Stefánia trónörökösné forrás.

— **Kitünő gyógyviz,** —
kedvelt asztali viz.

Nagyváradon mindenütt kapható.

Kávéház
bérbeadandó.

A Rimanóczy-fürdő és szállodában levő volt **Walter-féle**

kávéház-helviség
azonnal bérbeadandó.

125 3—4 **Rimanóczy Kálmán.**

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
& Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 25 év óta megbizható, **fájdalomcsillapitó bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagszaggatásnál** és **meghüléseknél** es az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem **igazi népszerü háziszer,** melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapesten.** Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni,** az minden egyes üveget „Horgony" védjegy nélkül mint **nem valódit** utasitsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállitók, **Rudolstadt** (Thüringia).

WEINSTOCK, SPITZ, GRÜNBERGER

első nagyváradi szoba-, czég-, czimfestő- és mázoló-társaság

NAGYVÁRAD, Fő-utcza, a Széchényi-szálloda épületben.

A mai kor igényeinek megfelelő

festészeti műterem

Szoba-, czég-, czimfestő- és mázolási munkák

elvállaltatnak.

Templomok, termek, kávéházak és magánlakok festésénél művészies kivitelü márvány-utánzatokat és aranyozásokat állitunk elő.

Különlegességek üveg-czégtáblákban és czimfestésekben.

Különféle feliratok és festmények fal, vászon, fa- és bádoglemezekre.

Czimerek festése, zászlók és szalagfeliratok, e szakhoz tartozó összes diszitési munkálatok.

Tapeta- és papir-maché raktár.

Kész olajban festett czimerek kaphatók és kölcsön adatnak.

Minták és vázlatok kivánatra dijmentesen.

Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek.

A legolcsóbb és legjobb

festék-áru

nagykereskedés.

Az anyag tartósságáért kezességet vállalunk.

Száraz és saját készitményü tisztán kezelt, olajban tört **festékek,** kitünő minőségü

szobapadló-fénymázak, angol lakkok,

kenczék (firniss).

Legjobb fajta ecsetek, aranyozó kellékek,

házi kezeléshez szükséges anyagok,

kellő utasitással, szinvegyitések tetszés szerint.

49 19—20 Tisztelettel

Weinstock, Spitz, Grünberger.

Szabott ár! Szabott ár!

NEUMANN M.

FÉRFI-, FIU- ÉS GYERMEK-RUHA TELEPE

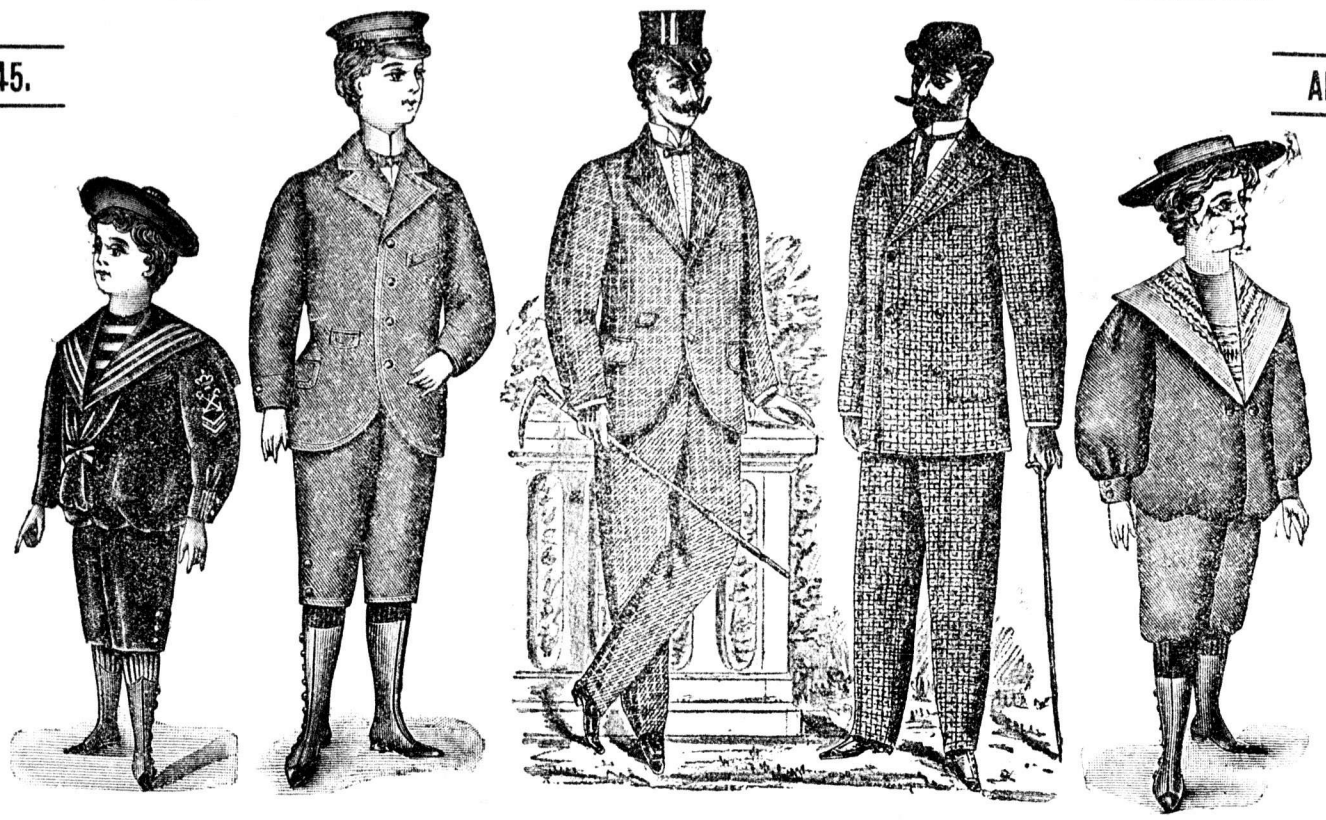
NAGYVÁRAD, KISHID-FŐ (LÉVAY-PALOTA).

TELEFON. TELEFON.

Alapittatott 1845. Alapittatott 1845.

Raktárak:

Arad,
Temesvár,
Ujvidék,
Pancsova,
Nisch,
Sofia.
Szerajevo,
Szilisztria,
Meran.

Raktárak:

Nagyvárad,
Debreczen,
Eszék,
Zágráb,
Fiume,
Leibach,
Trieszt,
Becskerek,
Belgrád-

Központ: **Bécs, Mariahilferstrasse, 35.** — **Bécs, Kärnthnerstrasse 31.**

Budapest: **Muzeum-körut 1.**

Szabott ár! **Mérték utáni megrendelések pontosan eszközöltetnek.** Szabott ár!

AJÁNLOM

a mélyen tisztelt közönség becses figyelmébe, hogy

Nagyvárad és Biharmegye

részére

mint eddig, ugy az idén is

friss töltésü

Ásvány-gyógyvizek és *forrás-terményekből*

nagy lerakatot tartok,

s azokat

a legjutányosabb árakon árulom.

Árjegyzéket kivánatra a legnagyobb készség-gel és bérmentesen küldök.

Megjegyzendő, hogy miután **minden** ásványviz-kereskedő, ásványviz készlete — a törvény rendelkezése folytán — a városi **főorvosi hivatal ellenőrzése** alatt áll, **csakis friss töltésü** ásványvizek jöhetnek forgalomba.

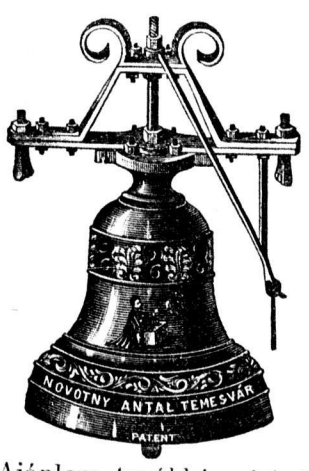
Nagyvárad, 1896. május 1-én.

teljes tisztelettel

122 2—10 **JANKY ANTAL.**

NOVOTNY ANTAL

harang- és érczöntődéje

ajánlja magát a t. cz. közönségnek és községeknek minden nagyságu harangok ujra, illetőleg uj harangok és egész harang-zatok előre meghatározott hangok utáni elkészitésére, ujabb modorra szerelve, több évi jótállás mellett, vertvas koronákkal, ugy, hogy az igy felszerelt harangokat könnyen és többször lehet forditani, miáltal a harang a megrepedéstől megóvatik

Különösen ajánlja az általa feltalált

többször kitüntetett, átlyukasztott szabadalmazott

harangjait, (243) 16—26

melyeknek **hangosabb, tartósabb és mélyebb hangjuk van** és igy egy 200 kgrmos egy ily 260 kgrmu haranggal egyenlő. — Ajánlom továbbá régi harangok vertvas koronával való felszerelését, vertvas harang-állványokat, minden nagyságu óraharangokat. — 300 kgr. és azon aluli harangok mindig raktáron vannak.

Költségvetésekkel és képes árlapokkal dijmentesen és ingyen szolgálok.

NOVOTNY ANTAL, Temesvár, Gyárváros.

Nyomatott laptulajdonos: Szent László-nyomda-részvénytársaságnál Nagyváradon.